

AVUKATLIK KANUNU

İLGİLİ KANUN VE
YÖNETMELİKLER
İLE
BELGELER

ŞUBAT 2010 / **3.** BASKI

İÇİNDEKİLER¹

KANUNLAR

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu	3
6207 Sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanunu	163

YÖNETMELİKLER

Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliği	171
Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği	229
Türkiye Barolar Birliği Staj Kredi Yönetmeliği	253
Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği	271
Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği	293
Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliği	325
Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği	339

BELGELER

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları	355
Avrupalı Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları	369
Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (Havana Kuralları)	391
Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı	405
BM Yargı Bağımsızlığı Temel Prensipleri	435
Uluslararası Avukatlar Birliği Morelia Şartı	443
21. Yüzyılda Avukatlık Meslek Kurallarına Dair Turin İlkeleri	449

ÖRNEKLER

Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi	465
--	-----

---

¹ Ayrıntılı dizinler ilgili bölümlerde verilmiştir.

Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi (Yabancı Ortaklıklar İçin).....	477
Yetki Belgesi.....	488

EKLER

Türkiye Barolar Birliği Yardım Yönergesi	493
Avukatlık Sınavının İptal ile ilgili Anayasa Mahkemesi Kararı.....	497

SUNUŐ

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nca benimsenen ve Trabzon'da yapılan 27. TBB Genel Kurulu'na sunulan yayın programına göre, hukukçular ile ilgilenenlerin yararlanabilecekleri nitelikte hukuk el kitapları yayımlanması planlanmıŐtı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yoğun bir yasama faaliyetine girmesi, pek çok alanda sınama-yanılma yöntemi ile hareket edilmesi sonucunda, yasalarda kısa aralarla değişiklikler yapılması ve hatta temel yasaların tümünden değiştirilmesi karşısında bu istek ve karar uygulamaya konulamamıŐtır.

Bu alandaki ilk yayınıımız 28. Olağan Genel Kurul öncesinde *Avukatlık Kanunu, İlgili Kanun ve Yönetmelikler ile Belgeler* adlı kitap olmaktadır. Kısa zamanda hazırlanan bu kitabı başta Anayasa olmak üzere temel yasalar takip edecektir.

Yararlı olabilmek umuduyla takdirlerinize sunarım.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Av. Özdemir Özok

KANUNLAR

- Avukatlık Kanunu
- Avukatlık Yardımlaşma Kanunu

**1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nda
Değişiklik Yapan Kanunlar***

Kanun No	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1186	1/3/1969
1238	7/3/1970
2018	2/7/1976
2174	10/11/1978
2178	7/2/1979
2329	4/11/1980
2442	3/4/1981
2652	20/4/1982
3003	15/5/1984
3079	21/11/1984
3256	30/1/1986
3464	2/6/1988
4276	20/6/1997
4667	10/5/2001
4765	10/5/2002
5043	20/1/2004
5218	21/7/2004
5510	1/10/2008
5533	5/7/2006
5558	14/12/2006
5615	4/4/2007
5728	8/2/2008
5838	28/2/2009
5904	3/7/2009

* Avukatlık Kanunu'nun çeşitli maddelerinde, listedeki kanunların değişiklik yapan maddeleri; maddenin tümünü değiştirmişse, değişiklik yapılan madde numarasının yanında; maddenin sadece bir fıkrasını ya da bir cümlesini değiştirmişse, değişiklik yapılan fıkranın ya da cümlenin önünde parantez içinde gösterilmiştir.

1136 SAYILI AVUKATLIK KANUNU

Kanun Numarası: 1136; Kabul Tarihi: 19/3/1969.

RG: 7/4/1969-13168; Düstur: Tertip 5, Cilt 8, s. 1694.

Bu Kanun'un yürürlükte olmayan hükümleri için bkz., Başbakanlık Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyyatı, C. 1, s. 1041.

DİZİN

BİRİNCİ KISIM Avukatlık ve Avukat

Madde No: Sayfa No:

Avukatlığın Mahiyeti.....1.....	19
Avukatlığın Amacı .....2.....	19

İKİNCİ KISIM Avukatlık Mesleğine Kabul

Avukatlığa Kabul Şartları .....3.....	21
İstisnalar .....4.....	22
Avukatlığa Kabulde Engeller .....5.....	22
Baroya Yazılma İstemi .....6.....	24
Karar .....7.....	24
Redde veya Kovuşturma Sonuna Kadar Beklenmesine Dair	
Karara İtiraz.....8.....	24
Avukatlık Ruhsatnamesi ve Yemin .....9.....	26
Ret Kararının Bildirilmesi .....10.....	27

ÜÇÜNCÜ KISIM Yasak Haller

Avukatlıkla Birleşemeyen İşler .....11.....	28
Avukatlıkla Birleşebilen İşler .....12.....	28
Avukatın Hakim veya Savcı ile Hısımlık veya Evlilik Münasebeti .....13.....	30
Bazı Görevlerden Ayrılanların Avukatlık Edememe Yasağı .....14.....	30

DÖRDÜNCÜ KISIM Staj

Genel Olarak.....15.....	32
Aranacak Şartlar.....16.....	32
Dilekçeye Eklenecek Belgeler .....17.....	32
İstemin İlanı .....18.....	33
Rapor.....19.....	34
Karar .....20.....	34
Stajın Başlangıcı.....21.....	35
Yanında Staj Yapılacak Avukat .....22.....	35
Stajın Yapılması ve Stajyerin	

Ödevleri	23	36
Staj Raporları.....	24	36
Staj Süresinin Uzatılması.....	25	37
Stajyerlerin Yapabileceği İşler	26	37
Stajyerlere Barolarca Yapılacak Yardım	27	37
Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu...27/A	27/A	39

BEŞİNCİ KISIM

Avukatlık Sınavı

Mülga Hükümler.....	28-33	40
---------------------	-------	----

ALTINCI KISIM

Avukatın Hak ve Ödevleri

Genel Olarak	34	41
Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler	35	41
Uzlaşma Sağlama	35/A	42
Sır Saklama	36	43
İşin Reddedildiğinin Bildirilmesi	37	43
İşin Reddi Zorunluluğu.....	38	43
Avukatın Dosya Saklaması ve Hapis Hakkı	39	44
Tazminat İsteklerinde Zamanaşımı ..	40	45
Avukatın Vekaletten Çekilmesi.....	41	45
Bir Avukatın Geçici Olarak Görevlendirilmesi	42	45
Büro Edinme Zorunluluğu	43	46
Avukatların Birlikte veya Avukatlık Ortaklığı Şeklinde Çalışmaları	44	47
Aynı Büroda Birlikte Çalışma.....	44	47
Avukatlık Ortaklığı.....	44	47
Ortakların Hak ve Borçları.....	44	48
Uyuşmazlıkların Çözümü.....	44	49
Avukat Bürosunda Çalışabilecek Kişiler	45	50
İşlerin Stajyer veya Sekreterle Takibi, Dava Dosyalarının İncelenmesi ve Dosyadan Örnek Alma.....	46	51
Çekişmeli Hakları Edinme Yasağı	47	51
Avukata Çıkar Karşılığında İş Getirme	48	51
Avukatların Resmi Kılığı	49	52
Baroya ve Avukatlara Ayrılacak Yer	50	53
Danışma Yapılması Uygun Olmayan Yerler	51	53
Dosya Tutmak.....	52	54
Görüşmelere Ait Tutanak.....	53	54
Sicil Cüzdanları	54	54
Reklam Yasağı	55	55

Örnek Çıkarabilme ve		
Tebliğat Yapabilme Hakkı	56	55
Avukata Karşı İşlenen Suçlar	57	56
Soruşturmaya Yetkili		
Cumhuriyet Savcısı.....	58	56
Kovuşturma İzni, Son Soruşturmanın		
Açılması Kararı ve Duruşmanın		
Yapılacağı Mahkeme	59	57
İtiraz Hakkı	60	58
Suçüstü Hali.....	61	58
Görevi Kötüye Kullanma	62	59
Avukatlık Yetkilerinin Başkaları		
Tarafından Kullanılmaması	63	59
Baro Yönetim Kuruluna Karşı		
Özel Görevler.....	64	60
Baro Keseneği	65	61

YEDİNCİ KISIM

Baro Levhası ve Avukatlar Listesi

Levhaya Yazılma Yükümlülüğü	66	62	
Avukatlığın Sürekli Olarak			
Başka Bölgede Yapılması	67	62	
Başka Baroya Nakil	68	63	
Nakille İlgili İnceleme ve			
İstemin Kabulü	69	63	
Nakil İsteminin Reddi	70	63	
Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı			
Sicilinden Silme	71	64	
Levhadan Silinmeyi Gerektiren			
Haller	72	65	Levhaya Yeniden Yazılma Hakkı
.....	73	66	
Bir Daha Yazılmamak Üzere			
Levhadan Silinme	74	67	
Avukatlar Listesi	75	68	

SEKİZİNCİ KISIM

Barolar

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Baroların Kuruluş ve Nitelikleri.....	76	69
Baronun Kurulması, Organlarının		
Görevden Uzaklaştırılması ve		
Görevlerine Son Verilmesi	77	70
Görevlerin Parasız Oluşu ve		
Bir Kişide Birleşemeyecek		
Görevler	78	72

İKİNCİ BÖLÜM

Baroların Organları

Organlar	79	72
I. Baro Genel Kurulu		
Kuruluşu	80	73
Görevleri	81	73
Olağan Toplantı	82	74
Olağanüstü Toplantı	83	74
Toplantıya Çağrı	84	75
Genel Kurul Başkanlık Divanı	85	75
Toplantıya Katılma Yükümü	86	75
Görüşme ve Karar Yeter Sayısı	87	76
Gündem Dışı Görüşme Yasağı	88	76
II. Baro Yönetim Kurulu		
Kuruluşu	89	77
Seçilme Yeterliği, Engelleri ve		
Seçimin Şekli	90	77
Seçim Dönemi	91	78
Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma	92	78
Toplantılar	93	79
Toplantıya Çağrı	94	79
Yönetim Kurulunun Görevleri	95	79
III. Baro Başkanlığı		
Seçim ve Seçim Dönemi Bitmeden		
Ayrılma	96	82
Görevleri	97	83
IV. Baro Başkanlık Divanı		
Kuruluşu ve Seçimi	98	84
Başkanlık Divanının Görevleri	99	84
Baro Başkan Yardımcısının		
Görevleri	100	84
Baro Genel Sekreterinin Görevleri	101	85
Baro Saymanının Görevleri	102	85
V. Baro Disiplin Kurulu		
Kuruluşu	103	85
Seçilme Yeterliği ve Engelleri	104	86
Seçim Dönemi	105	86
Toplantılar	106	86
Görevi	107	87
VI. Baro Denetleme Kurulu		
Kuruluş ve Görevi	108	87

DOKUZUNCU KISIM

Türkiye Barolar Birliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Birliğin Kuruluş ve Nitelikleri	109	88
Birliğin Görevleri	110	88
Yasaklar, Mal Edinme, Protokoldeki Yer, Görevden Uzaklaştırma ve Göreve Son Verme	111	90

Görevlerin Ücretli Oluşu	112	91
--------------------------------	-----	----

İKİNCİ BÖLÜM Birliğin Organları

Organlar	113	91
I. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu		
Kuruluşu.....	114	92
Toplantılar	115	93
Görüşme ve Karar Yeter Sayısı	116	94
Görevleri.....	117	94
II. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu		
Kuruluşu.....	118	95
Seçim Dönemi.....	119	96
Toplantılar	120	96
Görevleri.....	121	97
III. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı		
Seçim ve Seçim Dönemi		
Bitmeden Ayrılma	122	99
Görevleri.....	123	99
IV. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı		
Kuruluşu ve Seçimi.....	124	100
Birlik Başkanlık Divanının		
Görevleri.....	125	100
Türkiye Barolar Birliği		
Başkan Yardımcılarının Görevleri ...	126	101
Türkiye Barolar Birliği		
Genel Sekreterinin Görevleri	127	101
Saymanının Görevleri.....	128	102
V. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu		
Kuruluşu.....	129	102
Seçim Dönemi.....	130	102
Toplantılar	131	103
Görevi	132	103
VI. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu		
Kuruluşu ve Görevi	133	103

Türkiye Barolar Birliği

ONUNCU KISIM Disiplin İşlem ve Cezaları

Disiplin Cezalarının		
Uygulanacağı Haller	134	104
Disiplin Cezaları.....	135	104
Cezaların Uygulanma Şekli	136	105
Savunma Hakkı	137	105
Baroya Yazılmadan Önceki ve		
Meslekten Ayrıldıktan Sonraki		
Eylem ve Davranışlar	138	106
Kovuşturma Yetkisi ve		
Eksik Üyelerin Tamamlanması	139	106
Ceza Kovuşturmasının		
Disiplin Cezalarına Tesiri	140	107

Disiplin Kovuşturmasının		
Açılması.....	141	107
Disiplin Kovuşturmasına		
Yer Olmadığına Dair Kararlara		
İtiraz	142	108
Aynı Eylemden Dolayı		
Yeniden İnceleme	143	109
Disiplin Kurulunda Duruşma	144	110
Gıyapta Duruşma	145	110
Delillerin Gösterilmesi ve		
İncelenmesi	146	110
Tanık ve Bilirkişi Dinlenmesi	147	110
Duruşma Tutanağı.....	148	111
İstinabe Talimatının Yerine		
Getirilmesi.....	149	111
Tanık ve Bilirkişinin Çağırılması	150	111
Disiplin Kurulu Üyelerinin		
Reddi ve İstinkafı	151	112
Kararların Tebliği	152	112
İşten Yasaklanma	153	112
İsten Yasaklanmanın		
Zorunlu Olduğu Haller	154	113
İşten Yasaklanmanın Hükümleri	155	114
İşten Yasaklanma Kararının		
Kaldırılması	156	114
Disiplin Kurulu Kararına		
Karşı İtiraz	157	114
Delillerin Serbestçe Takdiri,		
Ceza Vermenin Amacı ve		
Cezadan Mahsup	158	116
Kovuşturma ve Ceza		
Zamanaşımı	159	117
Disiplin Kararlarının		
Uygulanması ve		
Cezaların Sicilden Silinmesi	160	117
Tanık ve Bilirkişi Gideri	161	118
Para Cezası veya Giderlerin		
Tahsili.....	162	118

ON BİRİNCİ KISIM

Avukatlık Sözleşmesi

Avukatlık Sözleşmesinin		
Kapsamı.....	163	119
Avukatlık Ücreti.....	164	120
Ücret Dolayısıyla Müteselsil		
Sorumluluk	165	121
Avukatın Hapis Hakkı ve		
Avukatlık Ücretinin Rüçhanlı		
Bulunması	166	121
Anlaşmazlıkların Hakem Yoluyla		
Çözümü	167	122
Avukatlık Ücret Tarifesinin		

Hazırlanması.....	168	.....	122
Yargı Mercilerince Karşı Tarafa Yükletilecek Avukatlık Ücretinin Miktarı.....	169	.....	123
İş Sonuna Kadar Takip Etme Zorunluluğu ve Başkasını Tevkil	171	.....	124
İş Sahibinin İşi Başka Bir Avukata Vermesi	172	.....	125
Avukatlık Ücretinin Belli Bir İşe Hasredilmesi	173	.....	125
Avukatın İş Takipten Vazgeçmesi, Azli ve Ücretin Gününde Ödenmemesi	174	.....	126
İş Sahibinin Adresi	175	.....	126

ON İKİNCİ KISIM Adli Müzaheret

Adli Yardımın Kapsamı	176	.....	128
Adli Yardım Bürosu.....	177	.....	128
Adli Yardım İstemi	178	.....	129
Adli Yardımın Yapılışı	179	.....	129
Büronun Gelir ve Giderleri	180	.....	130
Yıllık Çalışma Raporu ve Yönetmelik	181	.....	132

ON ÜÇÜNCÜ KISIM Çeşitli Hükümler

Yönetmelik	182	.....	133
Cumhuriyet Savcılarına Yapılacak Tebligat.....	183	.....	134
Avukatlık Kıdemine Sayılacak Hizmetler.....	184	.....	134
Dava Vekilleri Hakkında Uygulanacak Hüküm	185	.....	134
Topluluk Sigortasına Girmeleri Mutlak Şekilde Zorunlu Olanlar	186	.....	134
Topluluk Sigortasına Girme Zorunluluğu Şarta Bağlı Olanlar	187	.....	135
Topluluk Sigortasına Giremeyenler	188	.....	135
Prim Borcunu Ödememenin Sonuçları.....	190	.....	135
Tip Sözleşmenin Hazırlanması ve Topluluk Sözleşmesine Giriş	191	.....	136
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler	192	.....	136
Değiştirilen Kanun Hükümleri Hakkında	193	.....	136
1086 Sayılı Kanunun Değiştirilen Hükmü.....	194	.....	136
Emekliliğe Tabi Görevden Önceki Avukatlığın Kıdeme Sayılması	195	.....	136

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinde	
Görevli Avukatlar	Ek Madde 1 137
Yurt Dışında Temsil	Ek Madde 2 138
Seçimlerin Yapılması	Ek Madde 3 138
Denetim	Ek Madde 4 142
Geçici Hükümler	 142
Kanunun Yürürlük Tarihi	200 157
Kanunu Yürüten Makam	201 158
19/3/1969 Tarihli ve 1136 Sayılı Kanun'dan Sonra Eklenen Geçici Hükümler	 158

BİRİNCİ KISIM

AVUKATLIK VE AVUKAT

Avukatlığın Mahiyeti

Madde 1. Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/1 m.) Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.

Avukatlığın Amacı

Madde 2. (Değişik: 2/5/2001-4667/2 m.) Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

(Değişik: 2/5/2001-4667/2 m.) Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzekkereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir.

İKİNCİ KISIM
AVUKATLIK MESLEĞİNE KABUL

Avukatlığa Kabul Şartları²

Madde 3. (Değişik: 30/1/1979-2178/1 m.)

Avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için:

a. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b. Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,³

c. Avukatlık stajını tamamlayarak staj bitim belgesi almış bulunmak,

d. (Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.),

e. Levhasına yazılmak istenen baro bölgesinde ikametgahı bulunmak,

f. Bu kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak gerekir.⁴

İstisnalar

Madde 4. (Değişik: 2/5/2001-4667/4 m.)

Adli, idari ve askeri yargı hakimlik ve savcılıklarında, Anayasa Mahkemesi raportörlüklerinde, Danıştay üyeliklerinde, üniversiteye bağlı fakültelerin hukuk bilimi dersleri dalında profesörlük, doçentlik, yardımcı doçentlik görevlerinde dört yıl, kamu kurum ve kuruluşlarının hukuk müşavirliği görevinde on yıl süre ile hizmet etmiş olanlarda 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşullar aranmaz.

Türk vatandaşları ve Türk uyruğuna kabul olunanlardan yabancı hukuk fakültelerinden mezun olup da, geldikleri yerde dört yıl süreyle mahkemelerin her derecesinde hakimlik, savcılık veya avukatlık yapmış ve avukatlığı meslek edinmiş bulunanlar, 3 üncü maddenin (b) bendinde yazılı olduğu biçimde Türk hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden usulüne uygun olarak yapılan sınavlarda başarı göstermiş ve ayrıca Türkçeyi iyi bilir oldukları da bir sınavla anlaşılmasıyla, 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşulların dışında tutulurlar.

Birinci ve ikinci fıkrada gösterilenlerin baro levhasına yazılmasında, 17 nci maddenin (1) ve (2) numaralı bentlerinde yazılı belgelerden başka sicil özetlerinin onanmış bir örneğinin de verilmesi gereklidir.

Avukatlığa Kabulde Engeller

---

² 1136 sayılı Kanun'un 8, 9, 11, 12 ve 13. geçici maddeleri hükümlerine bkz.

³ 3256 sayılı Kanun'la eklenen geçici 4. madde hükmüne bkz.

⁴ Bu maddeye, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle (d) bendi eklenmiş, varolan (d) ve (e) bentleri, sırasıyla (e) ve (f) bendi olarak metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. Aşağıda yazılı durumlardan birinin varlığı halinde, avukatlık mesleğine kabul istemi reddolunur:

a. (Değişik: 23/1/2008-5728/326 m.) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmak,⁵

b. (Değişik: 22/1/1986-3256/2 m.) Kesinleşmiş bir disiplin kararı sonucunda hakim, memur veya avukat olma niteliğini kaybetmiş olmak,

c. Avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak,

d. Avukatlık mesleği ile birleşemeyen bir işle uğraşmak,

e. Mahkeme kararı ile kısıtlanmış olmak,

f. İflas etmiş olup da itibarı iade edilmemiş bulunmak (Taksiratlı ve hileli müflisler itibarları iade edilmiş olsa dahi kabul olunmazlar),

g. Hakkında aciz vesikası verilmiş olup da bunu kaldırmamış bulunmak,

h. Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmak.

(Değişik: 2/5/2001-4667/5 m.) Birinci fıkranın (a) bendinde sayılan yüz kızartıcı suçlardan biri ile hüküm giymiş olanların cezası ertelenmiş, paraya çevrilmiş veya affa uğramış olsa da avukatlığa kabul edilmezler.

(Değişik: 22/1/1986-3256/2 m.) Adayın birinci fıkranın (a) bendinde yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında bulunması halinde, avukatlığa alınması isteği hakkındaki kararın bu kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilebilir.

Şu kadar ki, ceza kovuşturmasının sonucu ne olursa olsun avukatlığa kabul isteğinin geri çevrilmesi gereken hallerde, sonuç beklenmeden istek karara bağlanır.

Baroya Yazılma İstemi

Madde 6. (Değişik: 2/5/2001-4667/6 m.)

(...)⁶ 4 üncü maddedeki koşulları taşıyanlar başvurdukları yer barosu levhasına yazılmalarını dilekçe ile isteyebilirler.

Karar

Madde 7. Baro Yönetim Kurulu, levhaya yazılma istemi hakkında başvurma dilekçesinin varış tarihinden itibaren bir ay içinde gerekçeli olarak karar vermekle ödevlidir.

Süresi içinde karar verilmediği takdirde, adayın avukatlığa kabul istemi reddedilmiş sayılır. Bu halde aday bir aylık sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. İtiraz üzerine 8 inci madde hükmü kıyas yolu ile uygulanır.

⁵ Bu bentte yer alan "milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk," ibareleri, Anayasa Mahkemesi'nin 25/2/2010 tarihli ve E.2008/17, K.2010/44 sayılı kararı ile iptal edilmiş olup, kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı 1/12/2010 tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

⁶ 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle bu arada yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Redde veya Kovuşturma Sonuna Kadar Beklenmesine Dair Karara İtiraz

Madde 8. Baro Yönetim Kurulu, avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday, bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde, kararı veren baro vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Baro tarafından adaya, itiraz tarihini tespit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse, itiraz reddedilmiş sayılır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/7 m.) Baro yönetim kurullarının adayın levhaya yazılması hakkındaki kararları, karar tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Türkiye Barolar Birliği kararın kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde uygun bulma veya bulmama kararını ve itirazın kabul veya reddi hakkındaki kararlarını onaylamak üzere karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderir. Bu kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

Baro Yönetim Kurulunun, avukatlığı kabul isteminin reddi veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/7 m.) Adalet Bakanlığının dördüncü fıkraya uyarınca verdiği kararlara karşı, Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilir.⁷

Barolar, kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

Avukatlık Ruhsatnamesi ve Yemin

Madde 9. Avukatlık mesleğine kabul edilen adaya, ilgili baro tarafından bir ruhsatname verilir.

Avukatlığa kabul, ruhsatnamenin verildiği andan itibaren hüküm ifade eder.

Aday böylece avukatlığa kabul edildikten sonra avukat unvanını kullanmak hakkını kazanır. Durum Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

(Değişik: 13/1/2004-5043/1 m.) Ruhsatnameler ve avukat kimlikleri Türkiye Barolar Birliği tarafından tek tip olarak bastırılır ve düzenlenir. 8 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen şekilde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca uygun bulma kararı verildiğinde ruhsatnameler Birlik Başkanı ve ilgili Baro Başkanı tarafından imzalanır. Avukat kimlikleri, tüm resmi ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmi kimlik hükmündedir.

Mesleğe kabul edilen avukata ruhsatname verilirken, Baro Yönetim Kurulu önünde aşağıdaki şekilde ant içtirilir:

---

⁷ Bu fıkarda geçen "Danıştay" ibaresi, 22/1/1986 tarih ve 3256 sayılı Kanun'un 28. maddesi ile "idari yargı merciine" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/8 m.) Hukuka, ahlaka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine ant içerim.

Avukatın and içtirildiği, andın metnini de kapsayan bir tutanağa bağlanır ve ilgilinin dosyasında saklanır. Tutanak Baro Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte ant içen avukat tarafından imzalanır.

Ret Kararının Bildirilmesi

Madde 10. Avukatlık mesleğine kabul edilmek için baroya başvuran bir adayın bu isteminin reddine veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine dair kararlar kesinleşince, ilgili baro, adayın adını diğer barolara ve Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Bu halde, ret ve bekleme sebepleri ortadan kalkmadıkça, hiçbir baro o kimseyi levhasına yazamaz.

ÜÇÜNCÜ KISIM

YASAK HALLER

Avukatlıkla Birleşemeyen İşler

Madde 11. Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş avukatlıkla birleşemez.⁸

Avukatlıkla Birleşebilen İşler

Madde 12. (Değişik: 22/1/1986-3256/3 m.)

Aşağıda, sayılan işler 11. madde hükmü dışındadır:

- a. Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,
- b. (Değişik: 2/5/2001-4667/9 m.) Hukuk alanında profesör ve doçentlik,⁹
- c. Özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık,
- d. Hakemlik, tasfiye memurluğu, yargı mercilerinin veya adli bir dairenin verdiği herhangi bir görev veya hizmet,
- e. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede başka iş veya hizmetle uğraşmaları yasaklanmamış bulunmak şartıyla; bu Kanun Hükmünde Kararname'nin kapsamına giren iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ve iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları dışında kalıp

⁸ Geçici madde 20'ye, 22/1/1986 tarihli ve 3256 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 1 ve 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 1'e bkz.

⁹ 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 97. maddesi gereğince, Kanun'un yayımı tarihi olan 10/5/2001 tarihinden 1 yıl sonra yürürlüğe girmiştir.

sermayesi devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine ait bulunan kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği,

f. Anonim, limited, kooperatif şirketlerin ortaklığı, yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde komanditer ortaklık,

g. Hayri, ilmi ve siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği,

h. Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayın müdürlüğü.

Milletvekilleri hakkında, 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/9 m.) (e) bendinde gösterilenlerin, hazinenin, belediye ve özel idarelerin, il ve belediyelerin yönetimi ve denetimi altında bulunan daire ve kurumların, köy tüzel kişiliklerinin ve kamunun hissedar olduğu şirket ve kuruluşların aleyhinde; il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin de bağlı buldukları tüzel kişilerin ve yüksek öğretimde görevli profesör ve doçentlerin yüksek öğretim kurum ve kuruluşları aleyhindeki dava ve işleri takip etmeleri yasaktır.

Bu yasak, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti devlet, il veya belediye bütçelerinden yahut devlet, il veya belediyelerin yönetimi ve denetimi altındaki daire ve müessese yahut şirketlerden verilen müşavir ve avukatlar, yalnız bu daire, müessese ve şirketlere ait işlerde avukatlık yapabilirler.

Avukatın Hakim veya Savcı ile Hısımlık veya Evlilik Münasebeti

Madde 13. Bir hakim veya Cumhuriyet Savcısının eşi, sebep veya nesep itibariyle usul ve furuundan veya ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) hısımlarından olan avukat, o hakim veya Cumhuriyet Savcısının baktığı dava ve işlerde avukatlık edemez.

Bazı Görevlerden Ayrılanların Avukatlık Edememe Yasası

Madde 14. ((İptal:Anayasa Mahkemesi'nin 15/10/2002 tarihli ve E. 2001/309, K. 2002/91 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 23/1/2008-5728/327 m.) Emeklilik ve istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan adli, idarî ve askerî yargı hâkim ve savcılarının son beş yıl içinde hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerin yargı çevresinde görevden ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır. Yüksek yargı ve bölge mahkemeleri hâkim ve savcılarını ile raporlarının son beş yıl içinde münhasıran hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerde, buralardan ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır.¹⁰

Yukarıdaki fıkra hükmü Anayasa Mahkemesi üyeleri ve yüksek mahkemeler hakimleri hakkında da uygulanır.

(Değişik: 22/1/1986-3256/4 m.) Devlet, Belediye, İl Özel İdare ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin kapsamına giren iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinde çalışanlar, buralardan ayrıldıkları tarihten itibaren iki yıl geçmeden ayrıldıkları idare aleyhine dava alamaz ve takipte bulunamazlar.

¹⁰ Bu fıkra, Anayasa Mahkemesi tarafından 1.10.2009 tarihli ve E. 2009/67 K. 2009/119 sayılı kararla, Resmi Gazete'de yayımlandığı 6/11/2010 tarihinden başlayarak altı ay sonra geçerli olmak üzere iptal edilmiştir.

(Ek: 1/4/1981-2442/1 m.) Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleri, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet İşleri Başkanı, Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı, Genelkurmay Adli Müşaviri, sıkıyönetim adli müşavirleri ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görevli hakim ve savcılar ile yardımcılarını, başka hizmetlere atanmış olsalar bile anılan görevlerden ayrıldıkları tarihten itibaren üç yıl süre ile sıkıyönetim askeri mahkemelerinde avukatlık yapamazlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

STAJ¹¹

Genel Olarak

Madde 15. (Değişik: 30/1/1979-2178/4 m.)

Avukatlık stajı bir yıldır. Stajın bu kısmında yer alan hükümler uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan (bu beş yıllık kıdem hesabına kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hizmette geçen süreler de dahildir.) bir avukat yanında yapılır.

Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne surette yapılacağı yönetmelikte gösterilir.

Aranacak Şartlar

Madde 16. (Değişik: 2/5/2001-4667/11 m.)

3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar.

Dilekçeye Eklenecek Belgeler

Madde 17. 16 ncı madde gereğince verilecek dilekçeye, aşağıda gösterilen belgeler eklenir.

1. Kanunun aradığı şartlara ilişkin belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneği,
2. Adayın 3 üncü maddenin (f) ve 5 inci maddenin (a) bendlerinde yazılı halleri bulunmadığını gösteren bildiri kağıdı,
3. Yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakati,
4. Adayın ahlak durumu hakkında, o baroya yazılı iki avukat tarafından düzenlenmiş tanıtma kağıdı.

Bu belgelerin birer örneği Baro Başkanı tarafından onaylanarak Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Diğer örnek veya asılları barodaki dosyasında saklanır. 22 nci maddenin 2 ve 3 üncü fıkralarında yazılı hallerde, adayın yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakatine ait belge aranmaz.

(Ek: 22/1/1986-3256/5 m.; Değişik: 23/1/2008-5728/328 m.) Staj isteminde bulunan tarafından verilen bildiri kağıdının hilafı ortaya çıktığı takdirde adaya Cumhuriyet Savcısı tarafından ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

İstemin İlanı

¹¹ TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği'ne bkz.

Madde 18. Adayın istemi, yukarıdaki maddede yazılı hususlarla birlikte, istem tarihinden itibaren on gün içinde baronun ve adalet dairesinin uygun bir yerinde on beş gün süre ile asılarak ilan olunur.

Her avukat veya stajyer yahut diğer ilgililer, bu süre içinde, adayın stajyer listesine yazılmasına itirazda bulunabilirler. Şu kadar ki, itirazın incelenebilmesi, açık delil veya vakıaların gösterilmiş olmasına bağlıdır.

Rapor

Madde 19. Baro Başkanı, istemin ilanından önce, baroya bağlı avukatlardan birini adayın gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığını ve avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırarak bir rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat, raporu en geç on beş gün içinde baroya vermekle yükümlüdür.

Karar

Madde 20. Baro Yönetim Kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde, 19 uncu maddede yazılı raporu da göz önünde tutarak, adayın stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir. Karar ilgiliye tebliğ edilmekle beraber, bir örneği de incelenmek üzere dosyası ile birlikte o yer Cumhuriyet Savcılığına verilir.

Bu karar aleyhine Baro Yönetim Kurulu üyeleri karar tarihinden, o yer Cumhuriyet Savcısı kararın kendisine verildiği, ilgili ise kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilirler.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde, bir aylık sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde aday Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/12 m.) Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

(Ek: 2/5/2001-4667/12 m.) Adalet Bakanlığının yukarıdaki fıkra uyarınca verdiği kararlara karşı, Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının onaylamayıp geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğinin verdiği kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilir.

Stajın Başlangıcı

Madde 21. Avukatlık stajı listeye yazılma ile başlar. İtiraz yazılmayı durdurur.

Yanında Staj Yapılacak Avukat

Madde 22. Avukat yanında staja başlayabilecekleri Cumhuriyet Savcılığınca baroya bildirilenler, evvelce dilekçelerinde gösterdikleri ve muvafakatini aldıkları avukat yanında staja başlarlar.

Baro Başkanını isteği veya ilgililerin başvurusu üzerine, Baro Yönetim Kurulu, stajın dilekçede gösterilenden başka bir avukat yanında yapılmasına karar verebilir.

17 nci maddenin 3 üncü. bendinde yazılı belgeyi almak imkanını bulamayan adayların hangi avukat yanında staj göreceğini Baro Başkanı tayin eder.

Avukat, ikinci ve üçüncü fıkralardaki hallerde stajyeri kabul zorunluluğundadır.

Stajın Yapılması ve Stajyerin Ödevleri

Madde 23. (Değişik: 2/5/2001-4667/13 m.)

Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise Baro Yönetim Kurulu kararı ile tamamlattırılır. Stajın yapıldığı yere göre adalet komisyonu başkanı ve Baro Başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir.

Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, Baro Yönetim Kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar.

Staj Raporları

Madde 24. (Değişik: 30/1/1979-2178/5 m.)

Staj, Adalet Komisyonunun, baronun ve yanında çalışılan avukatın gözetimi altında yapılır.

Stajyer hakkında, yanında staj gördüğü hakimler, Cumhuriyet Savcıları tarafından staj durumu, mesleki ilgisi ve ahlaki durumunu belirten bir belge verilir.

Yanında staj görülen avukat tarafından, ilk üç ayın bitiminde ve staj süresinin sonunda da kesin olarak, staj durumunu ve adayın mesleki ilgisi ile ahlaki durumunu da kapsayan bir rapor verir.

Staj Süresinin Uzatılması

Madde 25. (Değişik: 2/5/2001-4667/14 m.)

Baro Yönetim Kurulu, stajyer hakkında verilen raporları değerlendirir, gerektiğinde kurul üyelerinden birini görevlendirmek suretiyle yapılacak inceleme sonuçlarını da göz önünde tutarak staj bitim belgesinin verilmesine veya staj süresinin altı aya kadar uzatılmasına karar verebilir.

Yönetim Kurulunun bu kararı kesindir.

Stajyerlerin Yapabileceği İşler¹²

Madde 26. (Değişik: 2/5/2001-4667/15 m.)

Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona erer.

Stajyerlere Barolarca Yapılacak Yardım¹³

Madde 27. (Değişik: 2/5/2001-4667/16 m.)

Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir.

¹² Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

¹³ TBB Staj Kredi Yönetmeliği'ne bkz.

Ödenecek kredinin kaynağı, avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracağı pul bedelleri ile geri ödemededen gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır. (*Değişik: 13/1/2004-5043/2 m.*) Yapıştırılacak pulun değeri; 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun Yargı Harçları Bölümü'nde yer alan vekaletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinin %50 fazlası kadardır.¹⁴ (*Ek: 13/2/2011-6111/195 m.*) Her yıl yenilenen vekâlet pulu bedeline ayrıca yüzde beş oranında ilave yapılır. Bu suretle elde edilecek kaynak avukat stajyerlerinin genel sağlık sigortası primlerinin ödenmesinde kullanılır. Kaynağın yetersizliği durumunda staj kredi fonundan aktarım yapılarak prim ödemesi yapılır. Bu primler Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenir. (*Ek: 13/1/2004-5043/2 m.*) Bu şekilde toplanan tüm pul bedelleri mali yönden Sayıştay denetimine tabidir.¹⁵

Avukatlarca vekaletname sunulan merciler, pul yapıştırılmamış veya pulu noksan olan vekaletname ve örneklerini kabul edemez. Gerektiğinde ilgiliye on günlük süre verilerek bu süre içinde pul tamamlanmadıkça vekaletname işleme konulamaz.

Kredi ödemelerinden arta kalan miktar, meslektaşlara destek ve meslekte gelişmeyi sağlamakta kullanılır.

Bu kredinin ilke ve koşulları, kimlere verileceği, miktarı, geri ödeme şekli, geri ödemededen gelen paralar ile kredi ödemelerinden sonra arta kalan miktarın barolar ve Türkiye Barolar Birliği arasında dağıtım ve sarf esasları ve diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak ve Adalet Bakanlığınca onaylanacak yönetmelikte gösterilir.

Pul bedelleri ile geri ödemededen gelen paralar ve bunların gelirleri, kredi ödemelerinden arta kalan miktarın dağıtım ve sarfı, her yıl Adalet Bakanlığı tarafından ek 4 üncü maddedeki esas ve usullere göre denetlenir.

Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu¹⁶

Madde 27/A. (*Ek: 13/1/2004-5043/3 m.*)

Türkiye Barolar Birliği nezdinde sosyal güvenlik, sosyal yardım ve dayanışma hizmetlerinde kullanılmak üzere kaynağı bu Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen gelirlerin yarısı olan "*Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu*" kurulmuştur.

Bu fondan yapılacak harcamaların esas ve usulleri ile diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak ve Adalet Bakanlığınca onaylanacak yönetmelikte gösterilir.¹⁷

Fon gelirleri ile harcamaları her yıl Adalet Bakanlığı tarafından ek 4 üncü maddedeki esas ve usullere göre denetlenir.¹⁸

BEŞİNCİ KISIM

AVUKATLIK SINAVI¹⁹

---

¹⁴ 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

¹⁵ 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

¹⁶ TBB Yardım Yönergesi'ne bkz.

¹⁷ TBB Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği 1/1/2004 tarihinde RG'de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikler bölümünde tam metnini yayımlamaktayız.

¹⁸ 27/A maddesi, 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Madde 28-31. (Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.)²⁰

Madde 32-33. (Mülga: 30/1/1979-2178/8 m.)

ALTINCI KISIM AVUKATIN HAK VE ÖDEVLERİ

Genel Olarak

Madde 34. (Değişik: 2/5/2001-4667/21 m.)

Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler.

Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler²¹

Madde 35. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir.

Baroda yazılı avukatlar birinci fıkradakiler dışında kalan resmi dairelerdeki bütün işleri de takip edebilirler.

(Değişik: 23/1/2008-5728/329 m.) Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir. Ancak, Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinde ön görülen esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan

---

¹⁹ Avukatlık Kanunu'nun, 28-31. maddeleri, 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanun'la yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak bu Kanun, Anayasa Mahkemesi'nin 15/10/2009 tarih ve E. 2007/16, K. 2009/47 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Söz konusu karar için ekler bölümüne bkz.

²⁰ 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle düzenlenen bu hüküm, Anayasa Mahkemesi'nin 15/10/2009 tarihli ve E.: 2007/16, K.: 2009/147 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

²¹ Geçici madde 17'ye bkz.

anonim şirketler ile üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatifleri sözleşmeli bir avukat bulundurmamak zorundadır. Bu fıkra hükmüne aykırı davranan kuruluşlara Cumhuriyet Savcısı tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, asgarî ücretin iki aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilir.

Hukuk ve Ceza Muhakemeleri Usulleri Kanunları ile diğer kanun hükümleri saklıdır.

Uzlaşma Sağlama

Madde 35/A. (Ek: 2/5/2001-4667/23 m.)

Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi anlamında ilam niteliğindedir.

Sır Saklama

Madde 36. Avukatların, kendilerine tevdi edilen veya gerek avukatlık görevi, gerekse Türkiye Barolar Birliği ve barolar organlarındaki görevleri dolayısıyla öğrendikleri hususları açığa vurmaları yasaktır.

Avukatların birinci fıkrada yazılı hususlar hakkında tanıklık edebilmeleri, iş sahibinin muvafakatini almış olmalarına bağlıdır. Ancak, bu halde dahi avukat tanıklık etmekten çekinebilir. (Ek: 2/5/2001-4667/24 m.) Çekinme hakkının kullanılması hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz.

Yukarıdaki hükümler, Türkiye Barolar Birliği ve baroların memurları hakkında da uygulanır.

İşin Reddedildiğinin Bildirilmesi

Madde 37. Avukat, kendisine teklif olunan işi sebep göstermeden reddedebilir. Reddin, iş sahibine gecikmeden bildirilmesi zorunludur.

İşi iki avukat tarafından reddolunan kimse, kendisine bir avukat tayinini Baro Başkanından isteyebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/25 m.) Tayin olunan avukat, Baro Başkanı tarafından belirlenen ücret karşılığında işi takip etmek zorundadır.

İşin Reddi Zorunluluğu

Madde 38. Avukat;

a. Kendisine yapılan teklifi yolsuz veya haksız görür yahut sonradan yolsuz veya haksız olduğu kanısına varırsa,

b. Aynı işte menfaati zıt bir tarafa avukatlık etmiş veya mütalaa vermiş olursa,

c. (Değişik: 2/5/2001-4667/26 m.) Evvelce hakim, hakem, Cumhuriyet Savcısı, bilirkişi veya memur olarak o işte görev yapmış olursa,

d. Kendisinin düzenlediği bir senet veya sözleşmenin hükümsüzlüğünü ileri sürmek durumu ortaya çıkmışsa,

e. (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 2/6/1977 tarihli ve E. 1977/43, K. 1977/84 sayılı kararı ile.)

f. Görmesi istenilen iş, Türkiye Barolar Birliği tarafından tespit edilen mesleki dayanışma ve düzen gereklerine uygun değilse, teklifi reddetmek zorunluğundadır.

Bu zorunluluk, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

(Üçüncü fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 21/1/1971 tarihli ve E. 1970/19, K. 1971/9 sayılı kararı ile.)

(Son fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 2/6/1977 tarihli ve E. 1977/43, K. 1977/84 sayılı kararı ile.)

Avukatın Dosya Saklaması ve Hapis Hakkı

Madde 39. Avukat, kendisine tevdi olunan evrakı, vekaletin sona ermesinden itibaren üç yıl süre ile saklamakla yükümlüdür. Şu kadar ki, evrakın geri alınması müvekkile yazı ile bildirilmiş olduğu hallerde saklama yükümlülüğü, bildirme tarihinden itibaren üç ayın sonunda sona erer.

Avukat, ücreti ve yapmış olduğu giderleri kendisine ödenmedikçe, elinde bulunan evrakı geri vermekle yükümlü değildir.

Tazminat İsteklerinde Zamanaşımı

Madde 40. (Değişik: 2/5/2001-4667/27 m.)

İş sahibi tarafından sözleşmeye dayanılarak avukata karşı ileri sürülen tazminat istekleri, bu hakkın doğumunun öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl ve her halde zararı doğuran olaydan itibaren beş yıl geçmekle düşer.

Avukatın Vekaletten Çekilmesi

Madde 41. Belli bir işi takipten veya savunmadan isteği ile çekilen avukatın o işe ait vekalet görevi, durumu müvekkiline tebliğinden itibaren on beş gün süre ile devam eder.

Şu kadar ki, adli müzaheret bürosu yahut Baro Başkanı tarafından tayin edilen avukat, kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü olmadıkça, görevi yerine getirmekten çekinemez. Kaçınılmaz sebebin veya haklı özrünün takdiri avukatı tayin eden makama aittir.

Bir Avukatın Geçici Olarak Görevlendirilmesi

Madde 42. Bir avukatın ölümü veya meslekten yahut işten çıkarılması veya işten yasaklanması yahut geçici olarak iş yapamaz duruma gelmesi hallerinde, Baro Başkanı, ilgililerin yazılı istemi üzerine veya iş sahiplerinin yazılı muvafakatini almak şartıyla, işleri geçici olarak takip etmek ve yürütmek için bir avukatı görevlendirir ve dosyaları kendisine devir ve teslim eder. (Ek: 2/5/2001-4667/28 m.) Ayrıca durumu mahkemelere ve gerekli göreceği yerlere bildirir. Bu hükümler avukatlık ortaklığı hakkında da kıyasen uygulanır.

Yukarıdaki fıkrada yazılı işlere ait kanuni süreler, dosyaların devir ve teslimine kadar işlemez. Şu kadar ki, bu süre üç ayı geçemez.

(Mülga: 2/5/2001-4667/28 m.)

Kendisine görev verilen avukat haklı sebepler göstererek bunu reddedebilir. Ret sebeplerinin yerinde olup olmadığına Baro Yönetim Kurulu karar verir.

Vekalet görevi, temsil edilen avukatın talimatına bağlı olmaksızın, bu görevi yapan avukatın sorumluluğu altında yürür. Yapılan işlerin ücretini, kendisine vekalet olunan avukat öder. Anlaşmazlık halinde ücretin miktarı Baro Yönetim Kurulu tarafından belirtilir.

Büro Edinme Zorunluluğu

Madde 43. Her avukat, levhaya yazıldığı tarihten itibaren üç ay içinde baro bölgesinde bir büro kurmak zorundadır. Büronun niteliklerini barolar belirtir.

Bir avukatın birden fazla bürosu olamaz. Birlikte çalışan avukatlar ayrı büro edinemezler. (Ek: 2/5/2001-4667/29 m.) Avukatlık ortaklığı yurt içinde şube açamaz. Milletvekilleri, milletvekilliği süresince avukatlık yapamazlar.

Bürosunu veya konutunu değiştiren avukat yenilerinin adreslerini bir hafta içinde baroya bildirmek zorundadır.

Avukatların Birlikte veya Avukatlık Ortaklığı Şeklinde Çalışmaları^{22, 23}

Madde 44. (Değişik: 2/5/2001-4667/30 m.)

Avukatlar, mesleki çalışmalarını aynı büroda birlikte veya avukatlık ortaklığı şeklinde de yürütebilirler.

A. Aynı Büroda Birlikte Çalışma

Birlikte çalışma, aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın mesleki çalışmalarını bir büroda yürütmeleridir. Bu birlikteliğin tüzel kişiliği yoktur, yapılan iş ticari sayılmaz.

Birlikte çalışan avukatlardan biri ya da birkaçının ad ve/veya soyadının yanında avukatlık bürosu ibaresinin kullanılması zorunludur. Karşılıklı hak ve yükümlülükler, gelir ve giderlerin paylaşılması, büro yönetimi, birlikteliğin sona ermesi birlikte çalışanlarca belirlenir ve yazılı olarak kayıtlı oldukları baroya bildirilir.

B. Avukatlık Ortaklığı

Avukatlık ortaklığı, aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın bu kanuna göre mesleklerini yürütmek için oluşturdukları tüzel kişiliktir. Avukatlık ortaklığının çalışması meslek çalışması olup, ticari sayılmaz ve vergilendirme bakımından şahıs şirketlerine ilişkin hükümler uygulanır. Avukatlık ortaklığının adı, bir ya da birkaç ortağın ad ve/veya soyadlarına avukatlık ortaklığı ibaresi eklenerek belirlenir.²⁴ Yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı çerçevesinde Türkiye’de faaliyet göstermek isteyen yabancı avukatlık ortaklıkları, bu kanuna ve avukatlık ortaklığı düzenlemesine uygun olarak kurulmak koşuluyla, yalnızca yabancı hukuklar ve milletlerarası hukuk konularında danışmanlık hizmeti verebilirler. Bu sınırlama yabancı avukatlık ortaklığında çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ya da yabancı avukatları da kapsar. Bu nev’i avukatlık ortaklıkları için ortakların baroya kayıtlı olması şartı aranmaz. Bu kuralın uygulanması mütekabiliyet esasına bağlıdır.²⁵

Ana sözleşmesi tip ana sözleşmeye uygun olarak düzenlenen avukatlık ortaklığı, kurucularının kayıtlı bulunduğu Baro Yönetim Kurulu tarafından Baro Avukatlık Ortaklığı Siciline yazılmasıyla tüzel kişilik kazanır. Yazılma istemi, ancak kanuna ve tip ana sözleşmeye aykırılık gerekçesiyle

²² Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği’ne bkz.

²³ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun’la metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

²⁴ Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi’ne bkz.

²⁵ Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi’ne (Yabancı Ortaklıklar İçin) bkz.

reddedilebilir. Bu durumda 8 inci madde hükümleri kıyasen uygulanır. Ana sözleşmenin bir örneği Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

a. Ortakların Hak ve Borçları

1. Ortaklık payları ve oranları serbestçe belirlenir. Ortakların payı, ancak ortaklara veya avukat olan üçüncü kişilere devredilebilir. Ortakların pay devrinin sözleşme ile yasaklanması veya ortakların pay devrine onay vermemeleri, mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik veya sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması halinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden diğer ortaklar tarafından payları oranında alınır. Bu işlemlerin üç ay içerisinde sonuçlandırılmaması halinde, yönetmelikteki tasfiye hükümleri uygulanır.

2. Vekaletnameler ortaklık adına düzenlenir. Ortaklık, iş veya davayı takip edecek avukatlara yetki belgesi verir.

3. Avukatlık ortaklığı, amacın dışında hak ve mal edinemez, üçüncü kişilerle ortaklık kuramaz, tüzel kişilerin paylarını alamaz. Ortaklar; birden fazla avukatlık ortaklığının ortağı olamaz, ortaklığın bürosu dışında büro edinemez ve bağımsız olarak dava ve iş takip edemezler.

4. Avukatlık ortaklığı; ortaklarının ve çalışan avukatların ortaklık ile ilgili her türlü işlem, eylem ve borçlarından dolayı bunlarla birlikte müştereken ve müteselsilen sınırsız sorumludur. Ortakların ve ortaklıkta çalışan avukatların mesleki görevlerinden dolayı Avukatlık Kanunu ve meslek kurallarına göre sorumlulukları saklıdır. Avukatlık ortaklıkları hakkında da bu kanundaki disiplin işlem ve cezaları uygulanır.

5. Defter ve kayıtların tutulmasından ortaklığın yönetim ve temsili ile görevli ortak sorumludur. Avukatlık ortaklığı; iş ve dava defteri, pay defteri, karar defteri, gelir-gider defteri ve demirbaş defteri tutmak zorundadır.

b. Uyuşmazlıkların çözümü

Avukatların birlikte çalışmalarından veya avukatlık ortaklığında; ortakların kendi aralarında ve ortaklıkla ilgili her türlü uyuşmazlıklar ile ortaklık pay devir ve intikalinde bedele ilişkin olarak üçüncü şahıslarla aralarında çıkacak anlaşmazlıklar, bu Kanununun 167 nci maddesinde tanımlanan hakem kurulu tarafından, bu Kanun ve yönetmelik hükümlerine göre çözümlenir.²⁶

c. Avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesinde bulunması gereken; ortakların kimlik bilgileri, ortaklığın unvanı ve adresi, ortaklık payları, ortaklar arasındaki ilişkiler, iş ve davalarla ilgili iş bölümü, yönetici ortakların yetkileri, ortaklığın yönetimi ve temsili, ortaklar kurulu, kurulun görev ve yetkileri, gelir ve giderin paylaşılması, denetim, ortaklıktan çıkma, çıkarılma, pay devri, ortaklığın sona ermesi, fesih, infisah ve tasfiye gibi hususların esas, şekil ve şartları Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanıp Adalet Bakanlığınca onaylanarak *Resmî Gazete*'de ilan edilen yönetmelikte düzenlenir.

Avukat Bürosunda Çalışabilecek Kişiler

Madde 45. (*Değişik: 2/5/2001-4667/31 m.*) Avukatlar ve avukatlık ortaklıkları, bürolarında yalnız avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler.

Hakimliğe ve avukatlığa engel suçlardan biri ile hükümlü olanlar veya avukatlıktan yasaklananlarla her ne şekilde olursa olsun işbirliği edilemez veya bu gibiler büroda çalıştırılmaz.

²⁶ Dayanak 167. madde, Anayasa Mahkemesi'nin 3/3/2004 tarihli ve E. 2003/98, K. 2004/31 sayılı kararı ile iptal edildiğinden, bu bent de zımnen iptal edilmiş olmakla mülga olarak kabul edilmelidir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/31 m.) Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden avukat, ilk defasında işten, tekrarında meslekten çıkarma; avukatlık ortaklığı ilk defasında işten çıkarma, tekrarında ise avukatlık ortaklığı sicilinden silinme cezası ile cezalandırılır.

İşlerin Stajyer veya Sekreterle Takibi, Dava Dosyalarının İncelenmesi ve Dosyadan Örnek Alma

Madde 46. (Değişik: 2/5/2001-4667/32 m.)

Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek alabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tabi değildir.

Avukat veya stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez.

Çekişmeli Hakları Edinme Yasağı

Madde 47. Avukat el koyduğu işlere ait çekişmeli hakları edinmekten veya bunların edinilmesine aracılıktan yasaktır. Bu yasak, işin sona ermesinden itibaren bir yıl sürer.

Birinci fıkra hükmü, avukatın ortaklarını ve yanında çalıştırdığı avukatları da kapsar.

(Ek: 2/5/2001-4667/33 m.) Ancak; 164 üncü madde hükmü saklıdır.

Avukata Çıkar Karşılığında İş Getirme

Madde 48. Avukat veya iş sahibi tarafından vaat olunan veya verilen bir ücret yahut da herhangi bir çıkar karşılığında avukata iş getirmeye aracılık edenler ve aracı kullanan avukatlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu eylemi yapanlar memur iseler, verilecek hapis cezası bir yıldan aşağı olamaz.

Avukatların Resmi Kılığı

Madde 49. Avukatlar, mahkemelere, Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmi kılıkla çıkmak zorundadırlar.²⁷

²⁷ 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 49. maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulu'nda verilen yetkiye dayanarak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nca kabul edilen avukatın resmi kılıkları hakkında yönerge.

Resmi Kılığın Biçimi

1. Avukatların görev yaparken giyecekleri resmi kılığın biçimi Türkiye Barolar Birliğinde mühürlü olarak saklanan örnek biçimindedir.

2. Bu örneğe göre, resmi kılık, üç renkten oluşmuştur. Genel götü-nüm siyahtır. Yaka kırmızı, ön tarafın dış yüzü boydan boya parlak siyah, bu siyahın arka yüzü ile kol kapakları yeşildir. Yakanın altındaki dikiş sırma ile kapatılmıştır.

3. Kırmızı yakanın genişliği 6 cm., yaka altındaki sırma 1 cm., yeşil kol kapağının dış yüzü 10 cm., kol içine dönen kısmı 5 cm., ön taraftaki parlak siyah 10 cm. ve arkadaki yeşil 18 cm. genişliktedir.

4. Türkiye Barolar Birliği'ndeki resmi kılığın barolara gönderilmiş olan örnekleri baro merkezlerinde saklanacaktır. Avukatlar renkleri ve biçimi bu örneklerdeki renk ve biçime uygun kılık giymek zorundadır. Renk ve biçim tutarlılığı barolarca sağlanacak, uygun olmayanların giyilmesine izin verilmeyecektir.

Giyilecek Yerler

5. a. Her avukat, mahkemelere resmi kılıkla çıkmak zorundadır.

b. Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Disiplin Kurulu Başkanı ve üyeleri, duruşma yapılırken resmi kılıklarını giyerler. Disiplin Kurulları'nda taraf vekilleri de resmi kılık giymek zorundadırlar.

Baroya ve Avukatlara Ayrılacak Yer

Madde 50. Her adalet dairesinde, bölgesinde bulunduğu baro için, her mahkeme salonunda ve icra dairesinde ise avukatlar için ihtiyaca yetecek nitelikte yer ayrılması zorunludur.

(Ek: 2/5/2001-4667/34 m.) Ayrıca her cezaevinde ve kolluk biriminde mesleğin onuruna ve önemine uygun bir görüşme yeri ayrılır. Bu yerlerin bakım ve onarımı ilgisine göre Adalet ve İçişleri Bakanlıklarınca yaptırılır.

Danışma Yapılması Uygun Olmayan Yerler

Madde 51. Avukatlar, baroda yazılı olan bürolarından başka yerlerde, mahkeme salonunda veya adalet binasının başka bir yerinde iş sahipleri ile hukuki danışmada bulunmaktan ve iş kabul etmekten yasaklıdır.

Yukarıdaki fıkra hükmü, avukatın özel olarak çağrıldığı hallerde uygulanmaz.

Dosya Tutmak

Madde 52. Avukat, üzerine aldığı her iş yahut yazılı mütalaasına başvuru her husus hakkında düzenli dosya tutmak zorundadır.

Avukat, kendisi tarafından yazılan veya taslağı yapılan her belgeyi imzalamakla yükümlüdür.

Görüşmelere Ait Tutanak

Madde 53. Avukat, iş için yaptığı görüşmelerden gerekli saydıklarını bir tutanakla tespit eder. Tutanağın altı, görüşmede bulunanlar tarafından imzalanır.

Sicil Cüzdanları

Madde 54. Levhada yazılı olan her avukatın bağlı olduğu baroda, Türkiye Barolar Birliğinden gönderilen örneğe göre düzenlenecek bir sicil cüzdanı bulunur. Bu cüzdan gizlidir; ancak sahibi veya vekalet vereceği başka bir avukat tarafından her zaman görülebilir ve gerekli not alınabilir.

Bir barodan diğerine nakil halinde, cüzdan, nakledilen Baro Başkanlığına gönderilir.

---

c. Avukatlık and içme törenlerinde Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri resmi kılıklarını giyerler.
ç. Türkiye Barolar Birliği ve baro başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri Adalet Yılı açılış törenlerine resmi kılıkları ile katılırlar.

d. Türkiye Barolar Birliği ve baro organlarında görevli avukatlar yargı kuruluşları mensuplarının resmi kılıkları ile katıldıkları resmi törenlerde resmi kılıklarını giyerler.

Giyilebilecek Durumlar

6. Türkiye Barolar Birliği ve barolar genel kurul toplantılarında resmi kılık giyilebilir.

Giyilemeyecek Durumlar

7. Avukatlar mahkemelerde münhasıran vekalet görevini ifa ettikleri davalar dışında, bilirkişilik, tanıklık ve tercümanlık yaparken, taraf oldukları hukuk davalarında, şahsi davacı veya sanık bulunduğu ceza davalarında (başka kimselerin vekalet görevini almış olsalar dahi) resmi kılık giyemezler.

8. Örneğe aykırı, yırtık, yamalı ve uygun olmayan resmi kılık giyemezler.

Yürürlük

9. Bu yönergede belirtilen yeni resmi kılık 01/01/1975 tarihinde bütün avukatlar tarafından giyilmiş olacaktır. Bu tarihten sonra, yeni resmi kılığı olmayan avukatlar, mahkemelerde görev yapamaz ve duruşmalara alınmazlar.

Reklam Yasağı²⁸

Madde 55. Avukatların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.

(Ek: 2/5/2001-4667/35 m.) Bu yasa, ortak avukatlık bürosu ve avukatlık ortaklığı hakkında da uygulanır.

(Ek: 2/5/2001-4667/35 m.) Yukarıdaki yasaklara ilişkin esaslar Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Örnek Çıkarabilme ve Tebligat Yapabilme Hakkı

Madde 56. Usulüne uygun olarak düzenlenen ve avukata verilmiş olan vekaletname 52 nci maddede yazılı dosyada saklanır. Avukat, bu vekaletnamenin örneğini çıkarıp aslına uygunluğunu imzası ile onaylayarak kullanabilir. Avukatın çıkardığı vekaletname örnekleri bütün yargı mercileri, resmi daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler için resmi örnek hükmündedir.

Asıllarının verilmesi kanunda açıkça gösterilmeyen hallerde avukatlar, takip ettikleri işlerde, aslı kendilerinde bulunan her türlü kağıt ve belgelerin örneklerini kendileri onaylayarak yargı mercileri ile diğer adalet dairelerine verebilirler.

(Değişik: 23/1/2008-5728/330 m.) Aslı olmayan vekaletname veya diğer kağıt ve belgelerin örneğini onaylayan yahut aslına aykırı örnek veren avukat, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Avukatlar, vekalet aldıkları işlerde, ilgili yargı mercii aracılığı ile ve bu yargı merciinin tebligat konusunda bir kararı olmaksızın, diğer tarafa adli kağıt ve belge tebliğ edebilirler. Tebliğ edilen kağıt ve belgelerin birer nüshası, gerekli harç, vergi ve resim ödenmek şartıyla, ilgili yargı merciinin dosyasına konur.

(Ek: 2/5/2001-4667/36 m.) Avukatlar veya avukatlık ortaklığı başkasını tevkil etme yetkisini haiz oldukları bütün vekaletnamelerini kapsayacak şekilde bir başka avukata veya avukatlık ortaklığına vekaletname yerine geçen yetki belgesi verebilir. Bu yetki belgesi vekaletname hükmündedir.

(Ek: 2/5/2001-4667/36 m.) Vekaletnameler Türkiye için tek tip olup, vekaletnamenin biçim ve içeriği Türkiye Barolar Birliği ile Türkiye Noterler Birliği tarafından hazırlanır.

Avukata Karşı İşlenen Suçlar

Madde 57. Görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır.

Soruşturmaya Yetkili Cumhuriyet Savcısı

Madde 58. (Değişik: 23/1/2008-5728/331 m.)

Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet Savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranmaz.

²⁸ TBB Reklam Yasağı Yönetmeliği'ne bkz.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununun duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında disiplin hapsi veya para cezası da verilemez.

Kovuşturma İzni, Son Soruşturmanın Açılması Kararı ve Duruşmanın Yapılacağı Mahkeme

Madde 59. 58 inci maddeye göre yapılan soruşturmaya ait dosya Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi olunur. İnceleme sonunda kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde dosya, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesine en yakın bulunan ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

Cumhuriyet Savcısı beş gün içinde, iddianamesini düzenleyerek dosyayı son soruşturmanın açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzerine ağır ceza mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hükümleri uyarınca, hakkında kovuşturma yapılan avukata tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine avukat, kanunda yazılı süre içinde bazı delillerin toplanmasını ister veya kabule değer bir istemde bulunursa nazara alınır, gerekirse soruşturma başkan tarafından derinleştirilir.

Haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilen avukatların duruşmaları, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesinde yapılır. (Ek: 2/5/2001-4667/38 m.) Durum avukatın kayıtlı olduğu baroya bildirilir.

İtiraz Hakkı

Madde 60. 59 uncu maddede yazılı mahkemelerin tutuklama veya salıverilmeye yahut son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı Cumhuriyet Savcısı veya sanık tarafından genel hükümler uyarınca itiraz olunabilir.

Bu itiraz, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesi hariç olmak üzere, itiraz edilen kararı veren mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesinde incelenir.

Suçüstü Hali²⁹

Madde 61. (Değişik: 23/1/2008-5728/332 m.)

Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü halinde soruşturma, bizzat Cumhuriyet Savcısı tarafından genel hükümlere göre yapılır.

Görevi Kötüye Kullanma³⁰

Madde 62. (Değişik: 23/1/2008-5728/333 m.)

Bu Kanun ve diğer kanunlar gereğince avukat sıfatı ile veya Türkiye Barolar Birliğinin yahut baroların organlarında görevli olarak kendisine verilmiş bulunan görev ve yetkiyi kötüye kullanan avukat, Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesi hükümlerine göre cezalandırılır.

Avukatlık Yetkilerinin Başkaları Tarafından Kullanılmaması

²⁹ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

³⁰ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 63. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar ve işten yasaklanmış olan avukatlar, şahıslarına ait olmayan dava evrakını düzenleyemez, icra işlemlerini takip edemez ve avukatlara ait diğer yetkileri kullanamazlar. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar avukatlık unvanını da taşıyamazlar.³¹ (Ek: 2/5/2001-4667/40 m.) Şu kadar ki, baro levhasındaki kaydı yirmi yılı dolandıktan, bürosunu kapatarak vergi kaydını sildiren avukatlar durumları hakkında bilgi vermek ve baroya karşı görev ve yükümlülüklerini yerine getirmek koşuluyla sadece avukat unvanını kullanabilirler.

(Değişik: 23/1/2008-5728/334 m.) Birinci fıkra hükmüne aykırı eylemde bulunanlara Cumhuriyet Savcısı tarafından beşyüz Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(Değişik: 23/1/2008-5728/334 m.) Avukatlık yapmak yetkisini taşımadıkları halde muvazaalı yoldan alacak devralarak ve kanunların tanıdığı başka hakları kötüye kullanarak avukatlara ait yetkileri kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Mahkemeler, icra ve iflas daireleri ve barolar, bu maddenin kapsamına giren bir olayı öğrenince Cumhuriyet Savcılığına bildirmek zorundadırlar. Yapılacak kovuşturma sonucu Cumhuriyet Savcısı tarafından baroya bildirilir.

Baro Yönetim Kuruluna Karşı Özel Görevler

Madde 64. Denetleme ve şikayete ilgili meselelerde avukat, bu kanunda gösterilen meslek sırrını saklama yükümlülüğüne aykırı düşmedikçe, Baro Başkanına veya Yönetim Kuruluna yahut bunlar tarafından görevlendirilen üyelerden birine bilgi vermek ve istek üzerine dosyaları göndermek, dinlenmek üzere çağırıldığı hallerde Baro Başkanı, Yönetim Kurulu veya bu kurul üyelerinden birinin davetine uymak zorundadır.

(Değişik: 22/1/1986-3256/8 m.) Birinci fıkrada yazılı zorunluğa uymayan avukat hakkında, Baro Yönetim Kurulu, on bin liradan yüz bin liraya kadar para cezası verebilir. Bu ceza her davet ve isteğe uymama halinde yeniden verilebilir. Ancak, gönderilen yazıda, davet ve isteğe uymama halinde para cezası verileceğinin belirtilmiş olması şarttır.

Bu para cezasına karşı, tebliğinden itibaren on beş gün içinde, Baro Disiplin Kuruluna itiraz olunabilir. Baro Disiplin Kurulunun kararı kesindir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince hükmedilen para cezaları, bu kanunun disiplin cezalarına ilişkin hükümlerine göre tahsil edilir ve baroya irat yazılır.

Baro Keseneği³²

Madde 65. (Değişik: 18/2/2009-5838/28 m.)

Baro keseneğinin yıllık miktarı, genel kurulca belirlenir ve her yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir. Vadesinde ödenmeyen keseneğe TC Merkez Bankası reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranında yıllık temerrüt faizi uygulanır.

Avukatlık Kanununun 72 ve 73 üncü madde hükümleri saklıdır.

YEDİNCİ KISIM

BARO LEVHASI VE AVUKATLAR LİSTESİ³³

³¹ Bu hükmün uygulanmasında ek madde 1'e bkz.

³² Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Levhaya Yazılma Yükümlülüğü

Madde 66. Her avukat, bölgesi içinde sürekli olarak avukatlık edeceği yerin baro levhasına yazılmakla, yükümlüdür.³⁴

Bir baro levhasına yazılmış olan avukat, sürekli olmamak şartıyla, memleketin her yerinde avukatlık yapmaya yetkilidir.

Avukatlığın Sürekli Olarak Başka Bölgede

Yapılması

Madde 67. Bir avukat, levhasında yazılı bulunduğu baro bölgesi dışında sürekli olarak avukatlık eder veya disiplin cezası gerektiren bir eylemde bulunursa, o yer barosu yönetim kurulu tarafından bu konuda düzenlenecek tutanak, gereken işlem yapılmak üzere, avukatın levhasında yazılı olduğu baroya gönderilir.

Başka Baroya Nakil

Madde 68. Bir barodan diğer baroya nakil hakkındaki istekler, levhasına yazılmak istenen Baro Yönetim Kuruluna yazı ile yapılır.

Nakil dilekçelerine hangi belgelerin ekleneceği ve nakilde ne gibi usullerin uygulanacağı yönetmelikte gösterilir.

Nakille İlgili İnceleme ve İstemin Kabulü

Madde 69. Nakil isteği ile başvuru baronun yönetim kurulu, istekte bulunan avukat hakkında gerekli gördüğü her türlü inceleme ve işlemleri yapar ve özellikle avukatın disiplin kovuşturması altında olup olmadığını, ödenecek borcu bulunup bulunmadığını levhasına yazılı olduğu barodan sorar. (...) ³⁵ avukatın baroya borçlarını ödemesinden evvel hiçbir işlem yapılamaz.

Nakil isteminin kabulü halinde verilecek karar, nakledilen Baro Yönetim Kurulu tarafından Türkiye Barolar Birliğine ve avukatın ayrıldığı baroya derhal bildirilir.

Nakil İsteminin Reddi

Madde 70. Nakil isteminin, levhasına yazılmak için başvuru baroca reddi halinde, nakil isteğinde bulunan avukat, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

---

³³ "Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde görevli avukatlar" için TC Anayasası'nın 135. ve bu Kanun'un ek 1. maddesine bkz.

³⁴ Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'ne bkz.

³⁵ Bu cümlede yer alan "Disiplin kovuşturmasının sonuçlanmasından veya ..." ibaresi, Anayasa Mahkemesi'nin 1/10/2009 tarihli ve E. 2008/73, K. 2009/120 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Baro Yönetim Kurulu, nakil isteminin baroya varışı tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse istem reddedilmiş sayılır. Bu halde bir aylık sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde ilgili, Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine vereceği kararlar kesin olup bu kararlara karşı ilgili tarafından idari yargı mercine başvurulabilir.³⁶

Türkiye Barolar Birliği itiraz dilekçesinin varışı tarihinden itibaren üç ay içinde bir karar vermezse itiraz reddedilmiş sayılır.

Türkiye Barolar Birliği itirazın kabulü hakkındaki kararını, avukatın naklettiği ve ayrıldığı barolara derhal bildirir.

Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı Sicilinden Silme³⁷

Madde 71. (Değişik: 2/5/2001-4667/42 m.)

Levhadan silme ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararını avukatın veya avukatlık ortaklığının kayıtlı olduğu baronun Yönetim Kurulu verir.

Bu karardan önce avukatın yazılı cevabı istenmekle birlikte kendisinin dinlenmesi veya dinlenmek üzere yapılan çağrıya süresi içinde uymamış olması şarttır. Avukatlık ortaklığı hakkında da karar verilmesi için ortaklık tarafından görevlendirilecek bir ortağın dinlenmesi veya yapılan çağrıya uyulmamış olması gereklidir.

Levhadan ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararı gerekçeli olarak verilir. Bu karara karşı avukat veya avukatlık ortaklığı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8. maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Levhadan ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararı kesinleşinceye kadar ilgili avukat veya avukatlık ortaklığı avukatlık faaliyetini devam ettirme hakkına sahiptir. Şu kadar ki; levhadan silme ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararı kesinleşinceye kadar avukatın veya avukatlık ortaklığının görevini sürdürmesinde sakınca görülmesi halinde Baro Yönetim Kurulunun istemi ile Baro Disiplin Kurulu avukatı veya avukatlık ortaklığını geçici olarak işten yasaklayabilir.

Levhadan Silinmeyi Gerektiren Haller

Madde 72. Aşağıdaki hallerde avukatın adı levhadan silinir:

- a. Avukatlığa kabul için bu kanunun aradığı şartların sonradan kaybedilmiş olması,
- b. Ruhsatnamenin verildiği tarihte onun verilmemesini gerekli kılan sebeplerin varlığının sonradan tespit edilmiş bulunması,
- c. (Değişik: 2/5/2001-4667/43 m.) Üç ay içinde baro bölgesinde bir büro açılmamış olması veya büronun kapatılmış yahut baro bölgesi dışına nakledilmiş bulunması, uyarıya rağmen kayıtlı olduğu baro dışında sürekli olarak avukatlık yapan avukatın çalışmasını sürdürdüğü baroya kaydını yaptırmaması,

³⁶ Bu fıkrada geçen "Danıştay" ibaresi, 22/1/1986 tarih ve 3256 sayılı Kanun'un 28. maddesi ile "idari yargı mercine" şeklinde değiştirilmiştir.

³⁷ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

d. (Değişik: 2/5/2001-4667/43 m.) Baro ve Türkiye Barolar Birliği yıllık keseneklerinin veya staj kredilerinin tebligata rağmen geri ödenmemesi,

e. Avukatın, meslekten isteği ile ayrılmış olması,

f. Topluluk sigortası primlerinin topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanlarda ödenmemesi,

g. (Ek: 22/1/1986-3256/9 m.) 10 uncu maddedeki engele rağmen levhaya yazılmış olması.

(Ek: 22/1/1986-3256/9 m.) Şu kadar ki, staj sırasında mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan işler müstesna olmak üzere, 11 inci maddede sayılan işlerden biri ile uğraştığı, ruhsatnamenin verildiği tarihten itibaren 5 yıl geçtikten sonra anlaşılan avukat, staj süresi içinde elde ettiği ödemelerin veya gelirlerin tutarının üç katını baroya ödemediği takdirde levhaya yeniden yazılır.

(Ek: 22/1/1986-3256/9 m.) Baroya bildirilen büro terk edilmiş ve yenisi bildirilmemiş ise, 71 inci maddeye göre avukatın dinlenmek üzere çağırılmasından vazgeçilebilir.

Levhaya Yeniden Yazılma Hakkı

Madde 73. 72 nci maddeye göre levhadan silinmeyi gerektiren hallerin sona erdiğini ispat eden avukat, levhaya yeniden yazılmak hakkını kazanır. Şu kadar ki, Baro Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hallerde, sebeplerini de açıklamak suretiyle, levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanı, ilk yazılmaya esas olan şartların hepsinin veya bir kısmının varlığını ispatla zorunlu tutabilir.

Ruhsatname verilmesi hükmü ayrı olmak üzere, bu Kanunun 7, 8 ve 9 uncu maddeleri levhaya yeniden yazılma istemlerinde de kıyas yolu ile uygulanır.

Levhaya yeniden yazılmasına evvelce dahil olduğu baro tarafından karar verilen avukattan yeniden giriş keseneği alınmaz.

Bir Daha Yazılmamak Üzere Levhadan Silinme

Madde 74. Cezai veya disipline ilişkin bir karar sonunda meslekten çıkarılanlarla 5 inci maddenin (a) bendinde yazılı suçlardan kesin olarak hüküm giyenlerin ruhsatnamesi Baro Yönetim Kurulunca geri alınarak iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinir.

Bu işlerin uygulanması, kararın kesinleşmiş olmasına bağlıdır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/44 m.) Baro yönetim kurullarının bu maddeye dayanarak verdiği karara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Avukatlar Listesi

Madde 75. (Değişik: 22/1/1986-3256/10 m.) Baro Yönetim Kurulu üç yılda bir bölgesi içinde bulunan ve baro levhasında yazılı olan bütün avukatların bir listesini son yılın 31 Aralık tarihine kadar düzenler. Listeye her avukatın alfabe sırasıyla adı, soyadı, büro ve konut adresi yazılır. (Değişik: 2/5/2001-4667/45 m.) Birlikte çalışan avukatların büroları ve avukatlık ortaklıkları listede ayrıca belirtilir. Levhadaki değişiklikler her yıl sonunda düzenlenecek ek listede gösterilir.

Bu listenin düzenlenme şekli Türkiye Barolar Birliğince tespit edilir.

Listenin düzenlenmesinden sonra baro levhasına yazılanlara yeni listenin düzenlenmesine kadar kullanılacak geçici bir belge verilir.

Listeden, Anayasa Mahkemesine, Yüksek Mahkemelere, Adalet Bakanlığına, Türkiye Barolar Birliğine, diğer barolara, baronun bölgesi içinde bulunan mahkemelerle Cumhuriyet Savcılıklarına, en büyük idare amirine, diğer yargı mercilerine, noterlere ve icra ve iflas dairelerine yeteri kadar gönderilir.

SEKİZİNCİ KISIM

BAROLAR³⁸

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Baroların Kuruluş ve Nitelikleri³⁹

Madde 76. (Değişik: 2/5/2001-4667/46 m.) Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirileri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

(Değişik: 18/6/1997-4276/3 m.) Barolar, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

(Değişik: 2/5/2001-4667/46 m.) Protokolde barolar, İl Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

Baronun Kurulması, Organlarının Görevden Uzaklaştırılması ve Görevlerine Son Verilmesi

Madde 77. (Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Bölgesi içinde en az otuz avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur. Kurulmuş olan barolarda avukat sayısının otuzun altına düşmesi halinde de ikinci fıkra hükmü uygulanır.⁴⁰

(Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Baro kurulmayan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirlenmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir. Türkiye Barolar Birliği yeni kurulacak baro bölgesinde bürosu bulunan levhaya kayıtlı avukatların listesini düzenleyerek bunlardan en kıdemli avukatı, yeni baroyu kurmakla görevlendirir. Görevli avukatın seçeceği ve başkanlığını yapacağı dört kişilik kurucu kurul en geç altı ay içinde yeni baronun kuruluşunu tamamlar ve Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Baro Yönetim Kurulunun

³⁸ Avukatlık Kanunu Yönetmeliği m. 28

³⁹ Geçici madde 14'e bkz.

⁴⁰ 4667 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'ye bkz.

yedekleri ile birlikte istifa etmesi halinde baroyu üç ay içinde seçime götürmek kaydıyla aynı kurul oluşturulur.

(Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Barolar, kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

(Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Türkiye Barolar Birliği, kuruluşu Adalet Bakanlığına bildirir.

(Değişik: 18/6/1997-4276/4 m.) Amaçları dışında faaliyet gösteren barolar ile Türkiye Barolar Birliği sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Adalet Bakanlığının veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

Adalet Bakanlığının bu kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları görevli baro organları aynen yerine getirmekle yükümlüdürler. Bakanlık kararını idari yargı mercisinin yürütmenin durdurulmasına veya esasına ilişkin kararı veya kanuni bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen baro organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

(Değişik: 18/6/1997-4276/4 m.) Ancak, milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, barolar ile Türkiye Barolar Birliği, vali tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmi dört saat içinde görevli hakim onayına sunulur. Hakim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar, aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.⁴¹

Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri Baro Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.

Görevlerin Parasız Oluşu ve Bir Kişide Birleşmeyecek Görevler

Madde 78. Baro Başkanlığı, Başkanlık Divanı, Yönetim, Denetleme ve Disiplin Kurulları üyelikleri ile baro menfaatlerini gözetme, temsil ve savunma hususunda avukatlara verilen işler ücretsiz görülür.

Yolculuk ve ikamet giderleriyle diğer zaruri giderler baro kasasından ödenir.

Baro Başkanlığı, Baro Yönetim ve Disiplin Kurulu üyelikleri ve denetçilik bir kişide birleşmez.

(Değişik: 2/5/2001-4667/48 m.) Şu kadar ki, levhada yazılı avukat sayısı kırktan az olan barolarda Disiplin Kurulu üyeliği ile denetçilik bir kişide birleşebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Baroların Organları⁴²

Organlar

⁴¹ Barolar ve TBB'nin denetimi hakkında ek madde 4'e bkz.

⁴² Bu hükmün uygulanmasında ek madde 3'e bkz.

Madde 79. Baroların organları şunlardır:

1. Baro Genel Kurulu,
2. Baro Yönetim Kurulu,
3. Baro Başkanlığı,
4. Baro Başkanlık Divanı,
5. Baro Disiplin Kurulu,
6. Baro Denetleme Kurulu.

I. Baro Genel Kurulu

Kuruluşu

Madde 80. Baro Genel Kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.

Görevleri

Madde 81. Genel Kurulun görevleri şunlardır:

1. Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyeleri ile Baro Başkanı'nı ve Türkiye Barolar Birliği delegelerini seçmek,

2. (*Değişik: 2/5/2001-4667/49 m.*) Levhaya, avukatlık ortaklığı siciline yazılacakların giriş keseneğini avukatlar için en az iki bin en çok sekiz bin, avukatlık ortaklıkları için en az yirmi bin en çok seksen bin; yıllık keseneğini de, avukatlar için en az bin en çok dört bin, avukatlık ortaklıkları için en az on bin en çok kırk bin gösterge rakamının her yıl Bütçe Kanununda devlet memurları için belirlenen maaş katsayısının çarpımı ile elde edilecek miktar oranında tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek.

3. Yönetim Kurulunun, baronun gelir ve giderleri ile mallarının yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek ve Yönetim Kurulunun ibra edilip edilmeyeceği hakkında karar vermek,

4. Baro bütçesini onaylamak,

5. Yönetim Kurulunca hazırlanacak iç yönetmeliği inceleyerek onaylamak,

6. Mevcut mevzuatın baro yönetim kuruluna verdiği yetkinin dışında, muhtaç avukatlarla bunların ölümlerinde geride bıraktıkları kimselere yapılacak yardımın şekil ve miktarını tespit etmek,

7. Mesleğe ait istekleri görüşüp karara bağlamak,

8. Avukat bürolarının niteliklerini belirtmek,

9. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

Olağan Toplantı

Madde 82. (*Değişik: 22/1/1986-3256/12 m.*)

Genel Kurul iki yılda bir Ekim ayının ilk haftası içinde Baro Başkanını daveti üzerine gündemindeki maddeleri görüşmek üzere toplanır.

Olağanüstü Toplantı

Madde 83. Türkiye Barolar Birliği, Baro Başkanı, Yönetim veya Denetleme Kurulu gerekli gördükleri hallerde Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilirler. Baro Başkanı, levhada yazılı

avukatların beşte birinin, görüşme konularını belirten yazılı istemi ile, en geç on beş gün içinde Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırarak zorundadır.

Toplantıya Çağrı

Madde 84. (Değişik: 2/5/2001-4667/50 m.)

Genel Kurulun olağan toplantısının yeri, saati ve gündemi ile ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının günü, saati ve toplantı yeri, baro çevresi adalet dairelerinde ve baronun uygun bir yerinde en az otuz gün önceden başlamak üzere, genel kurulun toplanacağı tarihe kadar duyurulur. Bu duyuru, tebligat hükmündedir.

Genel Kurul Başkanlık Divanı

Madde 85. Gerek olağan, gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında ilk iş olarak toplantıya bir başkan, bir başkanvekili ile iki üyeden kurulu bir Başkanlık Divanı seçilir. Seçim ayrı ayrı ve Genel Kurulca aksine karar alınmadıkça işari oyla yapılır ve kullanılan oyların en çoğunu alanlar seçilir.

Baro Başkanı ve Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri Başkanlık Divanına seçilemezler.

Toplantıya Katılma Yükümü

Madde 86. (Değişik: 2/5/2001-4667/51 m.) Baro levhasında yazılı avukat; gerek olağan, gerek olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmak ve oy kullanmakla yükümlüdür. Bu toplantılara haklı bir neden olmaksızın gelmeyenlere veya oy kullanmayanlara ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, o baroya kayıtlı avukatların yıllık keseneğinin üçte biri miktarında para cezası verilir. Bu para cezaları ilgili Baro Başkanlığınca tahsil edilir ve baro bütçesine gelir kaydedilir.

64 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddeye göre verilen para cezaları hakkında da uygulanır.

Görüşme ve Karar Yeter Sayısı

Madde 87. Genel Kurul, levhada yazılı avukatların yarısından bir fazlasının katılımıyla toplanır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/53 m.) Birinci fıkrada yazılı çoğunluk sağlanamazsa, toplantı zorunlu bir neden olmadıkça bir hafta sonraya bırakılır. Şu kadar ki, bu erteleme on beş günü aşamaz. Bu toplantıda, üye sayısı altmışa kadar (altmış dahil) olan barolarda en az üçte bir, dörtyüze kadar olanlarda (dörtyüz dahil) beşte bir ve dörtyüzden fazla olanlarda onda bir üye katılmadıkça toplantı ve görüşme yapılamaz.

Yukarıdaki hükümlere göre yeter sayı bulunmak şartıyla, kararlar, tekliflerden en çok oy alanın kabul edilmiş sayılması suretiyle verilir. Oyların eşitliği halinde Genel Kurul Başkanını bulunduğu taraf üstün sayılır.

(Mülga: 2/5/2001-4667/52 m.)

Bir üye kendini ilgilendiren özel işinde oy veremez. Seçimlerde bu esas uygulanmaz.

(Değişik: 8/5/1984-3003/4 m.) Genel Kurulun kararları, bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, Genel Kurul Başkanlık Divanı tarafından imzalanır ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Gündem Dışı Görüşme Yasağı

Madde 88. Genel kurul toplantısında, görüşüleceği gündemde belirtilmemiş konular hakkında karar verilemez. Yeni bir toplantı kararı bu hükmün dışındadır.

II. Baro Yönetim Kurulu

Kuruluşu

Madde 89. Her baronun Yönetim Kurulu, Baro Başkanı ile en az dört üyeden kurulur.

Avukat sayısı elliden yüze kadar olan barolarda altı, yüz birden iki yüz elliye kadar olan barolarda sekiz, iki yüz elli birden fazla olan barolarda on asıl üye ve her baroda asıl üye sayısınınca yedek üye bulunur.

Baro Başkanı, Yönetim Kurulunun başkanıdır.

Seçilme Yeterliği, Engelleri ve Seçimin Şekli⁴³

Madde 90. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

Yönetim Kurulu üyeleri levhada yazılı ve avukatlıkta en az beş yıl kıdemli olan avukatlar arasından seçilir. Üye sayısı yüzden az olan barolarda beş yıllık kıdem şartı aranmaz.

Haklarında avukatlığa engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmiş veya geçmiş beş yıl içinde Disiplin Kurulunca verilecek kesinleşmiş bir kararla kınama, para veya işten çıkarılma cezalarıyla tecziye edilmiş olanlar Yönetim Kurulu üyesi seçilemezler. (Ek: 2/5/2001-4667/53 m.) 77. madde hükmüne dayanılarak görevine son verilenler, yapılacak ilk genel kurulda baro organlarına aday olamazlar.

(Mülga: 8/5/1984-3003/9 m.)

Yönetim Kurulu üyeleri gizli oy ile seçilirler. Oy pusulasına seçilecek asıl üye tam sayısının yarısından en az bir fazla isim yazılması zorunludur. Bundan noksan isim yazılmış oy pusulaları geçerli değildir. Oy pusulasına seçilecek asıl üye sayısından fazla ad yazıldığı takdirde, sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

Adaylar aldıkları oyların sayısına göre sıralanır ve en çok oy alandan başlanmak üzere önce asıl, sonra yedek üye seçilmiş olanlar bu sıraya göre tespit edilir. Adayların aldıkları oylarda eşitlik halinde meslek kıdemi fazla olan, kıdemleri de eşitse, adayların yaşlısı sırada ön alır. Yedek üyeler aldıkları oy sayısına göre buldukları sıra göz önünde tutularak kurulda göreve çağırılır.

Seçim yeterliğini kaybeden Yönetim Kurulu üyelerinin görevi kendiliğinden sona erer.

Seçim Dönemi

Madde 91. (Değişik: 14/11/1984-3079/1 m.)

Yönetim Kurulunun görev süresi iki yıldır. Süresi dolan Yönetim Kuruluna mensup üyeler yeniden seçilebilirler.

Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma

Madde 92. (Değişik: 22/1/1986-3256/13 m.) Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri, en çok oy almış yedek üye ile doldurulur.

Yönetim Kurulu üyelerinden biri hakkında 90 ıncı maddeye göre seçilmeye engel bir suçtan dolayı kamu davası açılmış ise, dava sonuna kadar bu üye Yönetim Kuruluna katılamaz; yeri yedek üye ile doldurulur.

⁴³ "Seçimlerin Yapılması" başlıklı ek madde 3'e bkz.

Toplantılar

Madde 93. Yönetim Kurulu, Baro Başkanı tarafından, doğrudan doğruya veya üyelere birinin görüşme konusunu taşıyan yazılı isteği üzerine toplantıya çağırılır.

Yönetim Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Baro Başkanı veya Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili oldukları işlerin görüşülmesine katılamazlar.

Yönetim Kurulu kararları hakkında düzenlenen tutanak başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Toplantıya Çağrı

Madde 94. (Değişik: 2/5/2001-4667/54 m.) Yönetim Kurulu üyeleri, Baro Başkanı çağrısı üzerine toplanır. Ardi ardına üç toplantıya özürsüz olarak katılmamış olan üyenin Yönetim Kurulu kararı ile üyeliği düşürülür.

Bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz olunabilir. (Ek: 2/5/2001-4667/54 m.) İtiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz.

Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 95. Yönetim Kurulu, kendisine kanunen verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü olup, baronun işlerini kovuşturur ve menfaatlerini korur.

Yönetim Kurulunun başlıca görevleri şunlardır:

1. Avukatlık onurunun ve meslek düzeninin korunmasını, mesleğin adalet amaçlarına uygun olarak bağlılık ve onurla yapılmasını sağlamak,

2. Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek,

3. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Baro levhasını düzenlemek, avukatların listesini ve avukatlık ortaklığı sicilini tutmak,

4. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Mesleki ödevler hususunda baro mensuplarına yol göstermek ve onlara bilgi vermek ve mesleki görevlerin yapılıp yapılmadığını denetlemek, mesleğe ve meslek mensuplarına yönelik hak ihlallerine karşı avukatlık mesleğini ve meslektaşlarını savunmak, bu konularda her türlü yasal ve idari girişimde bulunmak,

5. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Levhaya yazılı avukatlar arasında, avukatlarla avukatlık ortaklıkları, avukatlık ortaklığının ortakları arasında ve bunlarla iş sahipleri arasında çıkan anlaşmazlıklarda istek üzerine aracılık etmek ve arabulmak, ücret uyuşmazlıklarında sulha davet etmek,

6. Baro mallarını idare ve muhtaç avukatlara yapılacak yardımın şeklini tespit etmek,

7. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak Genel Kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp Genel Kurulun onayına sunmak,

8. Baro adına menkul ve gayrimenkul almak, satmak, ipotek etmek ve bu mallar üzerinde her türlü aynı haklar tesis eylemek ve kaldırmak, bu hususlarda Baro Başkanı'na özel yetki vermek,

9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek,

10. Yönetim Kurulu üyelerinin istifaları hakkında karar vermek,

11. Adli müzaheret bürosu kurup yönetmek,

12. Genel Kurul gündemini hazırlamak,

13. Genel Kurul kararlarını yerine getirmek,

14. Baronun ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,
  15. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) İç yönetime ait bütün işleri görmek, yönergeleri düzenlemek,
  16. Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek,
  17. Bakanlıkların yahut mahkeme veya resmi kurumların istediği konularda görüşünü bildirmek,
  18. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.
  19. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) Baro bölgesindeki adliye merkezlerinde temsilcilikler kurmak,
  20. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) 167 inci maddede belirtilen hakem kuruluna katılacak avukat hakemleri seçmek,⁴⁴
  21. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak,
  22. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) Avukatlık ortaklığı ana sözleşmesinin, tip ana sözleşmeye uygunluğunu incelemek ve avukatlık ortaklığı siciline tesciline karar vermek.
- Yönetim Kurulu, ikinci fıkranın 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı görevleri bazı üyelerine devredebilir.

III. Baro Başkanlığı

Seçim ve Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma

Madde 96. Baro Başkanı iki yıllık bir görev süresi için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir. (Ek: 2/5/2001-4667/56 m.; Mülga: 29/6/2006-5533/1 m.)⁴⁵

(Değişik: 2/5/2001-4667/56 m.) Baro Başkanı, levhada yazılı ve avukatlıkta en az on yıl kıdemli avukatlar arasından gizli oyla seçilir. Üye sayısı yüzden az olan barolarda kıdem şartı aranmaz.

(Değişik: 2/5/2001-4667/56 m.) 90 ıncı maddenin ikinci ve altıncı fıkraları hükümleri, Baro Başkanını seçimi hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan Baro Başkanını yerine seçilen, geri kalan süreyi tamamlar.

Görevleri

Madde 97. Baro Başkanını görevleri şunlardır:

1. Baroyu temsil ve Yönetim Kuruluna başkanlık etmek,
2. Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek ve günlük işlemleri yürütmek,
3. 95 inci madde gereğince verilen izin ve yetki dairesinde baro adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklenmelere girişmek, baroya yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,
4. Mahkeme ve resmi dairelerde baroyu temsil edecek ve savunacak avukatları tayin etmek,
5. Avukat sicillerinin Türkiye Barolar Birliği tarafından gönderilen örneğine uygun olarak düzenlenmesini ve korunmasını sağlamak,

---

⁴⁴ Dayanak 167. madde, Anayasa Mahkemesi'nin 3/3/2004 tarihli ve E. 2003/98 , K. 2004/31 sayılı kararı ile iptal edildiğinden, bu bent de zımnen iptal edilmiş olmakla mülga olarak kabul edilmelidir.

⁴⁵ "Ancak, görev süresi iki dönemden fazla olamaz." şeklindeki ek cümle, 29/6/2006 tarihli ve 5533 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile mülgadır.

6. Meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmak ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısıyla kendisini göreve zorlayan hususları yapmak,

7. Baronun ve Yönetim Kurulunun çalışmaları hakkında her yıl Türkiye Barolar Birliğine yazılı bir rapor vermek,

8. Başkanlık Divanı olmayan barolarda, divanın diğer üyelerine ait görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

9. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

IV. Baro Başkanlık Divanı

Kuruluşu ve Seçimi

Madde 98. Başkanlık Divanı:

1. Baro Başkanı,
2. Baro Başkan Yardımcısı,
3. Baro Genel Sekreteri,
4. Baro Saymanından ibarettir.

Başkanlık Divanı kurulması, 50'den fazla üyesi bulunan barolar için zorunludur.

Divanın başkan dışındaki üyeleri, Yönetim Kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda bu kurul tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir.

Başkanlık Divanı, üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için en geç bir ay içinde yenisi seçilir.

Başkanlık Divanının Görevleri

Madde 99. Başkanlık Divanı, kanunla veya Yönetim Kurulu kararı ile kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Divan, baro mallarının yönetimi hakkında gerekli kararları alır ve aynı konuda Yönetim Kurulunun isteğine göre, bu kurula yazılı veya sözlü bilgi verir.

Baro Başkan Yardımcısının Görevleri

Madde 100. Baro Başkan Yardımcısı, Baro Başkanını bulunmadığı zamanlarda veya Baro Başkanlığı herhangi bir sebeple boşalmışsa yenisi işe başlayıncaya kadar başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

Baro Başkan Yardımcısının da yokluğunda başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi Yönetim Kurulunun meslekte en kıdemli üyesine aittir.

Baro Genel Sekreterinin Görevleri

Madde 101. Baro Genel Sekreteri, Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, baronun iç çalışmalarıyla yazı işlerini yönetir, baro kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemin çalışmasını denetler.

Baro Saymanının Görevleri

Madde 102. Baro Saymanı, baronun mallarını Başkanlık Divanı kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, keseneklerin toplanmasına, baroya gelir yazılacak para cezalarının tahsiline ve bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir.

(Değişik: 22/1/1986-3256/14 m.) Baro Saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kağıtları Baro Başkanı yokluğunda Baro Başkan Yardımcısı veya Baro Genel Sekreteriyle birlikte imzalar.

V. Baro Disiplin Kurulu

Kuruluşu

Madde 103. Disiplin Kurulu, avukat sayısı iki yüz elliye kadar olan barolarda üç, iki yüz elliden fazla olan barolarda beş üyeden kurulur. Her baroda Disiplin Kuruluna üç de yedek üye seçilir.

Seçilme Yeterliği ve Engelleri

Madde 104. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

90 ıncı madde hükümleri Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim sonucu, Yönetim Kurulu tarafından düzenlenen bir tutanak ile Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Seçim Dönemi

Madde 105. (Değişik: 22/1/1986-3256/15 m.)

Disiplin Kurulu üyeleri iki yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/57 m.) Disiplin Kurulu seçimden sonra ilk toplantısında üyeleri arasından bir başkan ve bir katip seçer. 90, 92 ve 94 üncü maddeler hükümleri, Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Toplantılar

Madde 106. Disiplin Kurulu, üyelerinden en az üçü hazır bulunursa toplanır.

Kararlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Başkanın bulunmadığı zamanlarda, meslekte en kıdemli üye kurula başkanlık eder.

Görevi

Madde 107. Disiplin Kurulunun görevi, Baro Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına dair kararı üzerine avukatlar hakkında disiplin kovuşturması yaparak disiplinle ilgili kararları ve cezaları vermek ve kanunla verilen diğer yetkileri kullanmaktır.

VI. Baro Denetleme Kurulu

Kuruluş ve Görevi

Madde 108. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

(Değişik: 22/1/1986-3256/16 m.) Baro Genel Kurulu, baronun mali işlerini denetlemek üzere iki yıllık süre için kendi üyeleri arasından en çok üç asıl ve üç yedek denetçi seçer.

Seçim gizli oyla yapılır. 90 ve 92 nci maddeler hükümleri denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır.

DOKUZUNCU KISIM

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ⁴⁶

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Birliğin Kuruluş ve Nitelikleri

Madde 109. (Değişik: 2/5/2001-4667/58 m.) Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılımıyla oluşan bir kuruluştur.

Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Birliğin merkezi Ankara'dır.

Birliğin Görevleri

Madde 110. Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır:

1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek,
2. Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp mesleğin gelişmesini sağlamak,
3. Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve mesleğin ahlak, düzen ve geleneklerini korumak,
4. Türkiye barolarını ve mensuplarını birbirine tanıtarak aralarındaki meslek bağıni kuvvetlendirmek,
5. Her il merkezinde baro kurulmasına ve vatandaşlarda kendilerine ait davaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkındaki inancı yerleştirmeye çalışmak,
6. Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamak,
7. Baroları ilgilendiren konularda görüşünü yetkili mercilere duyurmak,
8. Adalet Bakanlığının, yargı veya yasama yetkisini taşıyan mercilerin ve baroların soracakları adli ve mesleki konular hakkında görüş ve düşüncelerini rapor halinde bildirmek,
9. Avukatların meslekte gelişmelerini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak,
10. Mahkeme içtihatlarının sistemli bir surette toplanması ve yayınlanması için Adalet Bakanlığı ve yargı mercileri ile işbirliği yapmak,
11. Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak,

⁴⁶ TBB'nin ilk kuruluş toplantısı için geçici madde 10'a bkz.

12. Baro mensuplarının ilmi ve mesleki seviyelerini yükseltmek için kitaplık açmak, dergi çıkarmak, konferanslar düzenlemek, telif ve tercüme eserler meydana getirilmesini teşvik etmek,

13. Mesleğin daha cazip bir hale getirilmesi ve bu konuda yazılı amaçlara erişilebilmesi için düşünülecek çare ve tedbirleri görüşmek üzere zaman zaman toplantılar düzenlemek,

14. Memleket içinde kurulmuş hukukla ilgili kurul ve kurumlarla ilgilenmek ve temaslarda bulunmak,

15. Yabancı memleket baroları, avukatlar birlikleri ve hukuk kurumları ile temaslarda bulunmak ve uluslararası kongrelere katılmak,⁴⁷

16. Uyulması zorunlu meslek kurallarını tespit ve tavsiye etmek,

17. (Ek: 2/5/2001-4667/59 m.) Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak,

18. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.⁴⁸

Yasaklar, Mal Edinme, Protokoldeki Yer, Görevden Uzaklaştırma ve Göreve Son Verme

Madde 111. (Değişik: 8/5/1984-3003/5 m.)

(Değişik: 18/6/1997-4276/5 m.) Türkiye Barolar Birliği, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz.

Birlik, amacına uygun işlerde kullanılmak üzere taşınır ve taşınmaz mal edinebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/60 m.) Türkiye Barolar Birliği Başkanı, protokolde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

(Değişik: 18/6/1997-4276/5 m.) 77 nci maddenin beş, altı, yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkra hükümleri Birlik organları hakkında da uygulanır. (Ek: 2/5/2001-4667/60 m.) Ancak, görevine son verilen organın Birlik Yönetim Kurulu olması halinde yeni seçilenlerin görevine başladığı tarihe kadar bu organın görevleri, kararı veren mahkemece son genel kurul delegeleri arasından görevlendirilecek en az üç avukat tarafından geçici yönetim kurulu sıfatıyla yürütülür.

Görevlerin Ücretli Oluşu

Madde 112. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, başkan yardımcılığı, genel sekreterliği ve saymanlığı görevleri ücretlidir. Birlik Yönetim Kurulunun Başkanlık Divanında görev almamış olan üyeleri ile Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerine, katıldıkları toplantılar için huzur hakkı ödenir. Ücretlerle huzur hakkının miktarları ve ödenme şekilleri Birlik Genel Kurulunca belli edilir.

Bu kimselerden Ankara'dan başka illerden seçilenlere yolculuk, ikamet giderleri ile diğer zaruri giderler birlik bütçesinden ödenir. Bunların miktarı da Genel Kurulca belli edilir.

---

⁴⁷ Ek madde 2'ye bkz.

⁴⁸ Bu maddeye 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 59. maddesiyle 17. bent eklenmiş ve 17. bent, 18. bent olarak değiştirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Birliğin Organları

Organlar

Madde 113. Türkiye Barolar Birliğinin organları şunlardır:

1. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu,
2. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu,
3. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı,
4. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı,
5. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu,
6. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu.

I. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu

Kuruluşu

Madde 114. Türkiye Barolar Birliğinin en yüksek organı Genel Kuruldur.

(Değişik: 2/5/2001-4667/61 m.) Genel Kurul, baroların avukatlıkta en az on yıl kıdemi olan üyeleri arasından gizli oyla seçecekleri ikişer delege ile kurulur. Görevde bulunan baro başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış ve yapmakta olan avukatlar, Birlik Genel Kurulunun doğal üyesidirler, oylamalara katılma, seçme ve seçilme hakları vardır.

Avukat sayısı yüzden fazla olan barolar, yüzden sonraki her üç yüz üye için ayrıca birer delege seçerler.

Barolarca aynı sayıda yedek üyeler seçilir. Delegeler, her baronun olağan genel kurul toplantısında iki yıl için seçilirler.

90 ıncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı engelleri bulunanlar delege olamazlar.

Delegelerin yolculuk ve oturma giderlerini her baro kendi bütçesinden öder.

(Değişik: 2/5/2001-4667/61 m.) Genel Kurul toplantısının yeri, tarihi ve gündemi ile delegelerini gönderme lüzumu, toplantılardan en az otuz gün önce, barolara yazı ile bildirilir. Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde, yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanır.

Toplantılar

Madde 115. (Değişik: 22/1/1986-3256/17 m.) Birlik Genel Kurulu iki yılda bir evvelki genel kurulun tayin edeceği zaman ve yerde olağan toplantısını yapar. (Ek: 13/1/2004-5043/4 m.) Ancak, seçimli Genel Kurul toplantıları Ankara'da yapılır.⁴⁹

Birlik Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hallerde veya en az on baronun yönetim kurulları yazı ile isterse Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Adalet Bakanı, adaletin ve mesleğin genel menfaatleri ve hazırlanacak adli ve mesleki kanun tasarıları hakkında görüş ve düşüncelerini almak üzere Genel Kurulun olağanüstü toplantıya çağırılmasını Birlik Yönetim Kurulundan isteyebilir.

Birlik Genel Kurulu Başkanlık Divanının seçimi hakkında 85 inci maddenin birinci fıkrası hükmü kıyasen uygulanır. Birlik organlarında görev alanlar, Başkanlık Divanına seçilemezler.

Görüşme ve Karar Yeter Sayısı

⁴⁹ Bu değişiklik, 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği'nin ilk seçimli 28. Olağan Genel Kurulu'ndan sonra yürürlüğe girmiştir.

Madde 116. Birlik Genel Kurulu, üyelerinin en az dörtte biri katılmadıkça toplantı ve görüşme yapamaz.

Birinci fıkrada yazılı yeter sayı olmadığı hallerde, toplantı bir ayı geçmemek üzere başka bir güne bırakılır. Bu ikinci toplantıya da üyelerin en az beşte biri katılmadığı takdirde, toplantı bu sayı elde edilinceye kadar bir ay sonraki tarihlere bırakılır.

87 inci maddenin 3, 4 ve 5 inci fıkraları ve 88 inci madde hükmü Birlik Genel Kurulu toplantıları ve görüşmeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevleri

Madde 117. Birlik Genel Kurulunun görevleri şunlardır:

1. Birlik Yönetim, Disiplin ve Denetim Kurulları üyeleri ile Birlik Başkanı'nı seçmek,
2. Kuruluş amacı içindeki işlere dair hazırlanan raporları ve gündemdeki maddeleri görüşüp karara varmak,
3. Birlik Yönetim Kuruluna talimat vermek,
4. (Değişik: 22/1/1986-3256/18 m.) Birliğin hesaplarını incelemek, bütçesini onaylamak, Birlik Yönetim Kurulunun çalışmalarından dolayı ibrası hakkında karar vermek,
5. Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegeleri seçmek, (Genel Kurul bu yetkisini Birlik Yönetim Kuruluna verebilir.)⁵⁰
6. Gelecek Genel Kurul toplantı zaman ve yerini kararlaştırmak,
7. (Değişik: 22/1/1986-3256/18 m.) Adaleti ve mesleği ilgilendiren işler hakkında teklifte bulunmak, uyulması zorunlu meslek kurallarını tespit etmek,
8. (Değişik: 22/1/1986-3256/18 m.) Baroların birlik adına avukatlardan tahsil edeceği keseneğin miktarını her avukat için yıllık baro keseneğinin yarısından fazla olmamak üzere tespit etmek,
9. Birlik başkanı, başkan yardımcıları, genel sekreteri ve saymanının ücretleri ile yönetim, disiplin ve denetim kurulları üyelerine verilecek huzur hakları miktarını ve ödenme şeklini belli etmek,
10. (Değişik: 2/5/2001-4667/62 m.) Bu Kanununun 49 ve 75 inci maddelerinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,
11. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

II. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu

Kuruluşu

Madde 118. Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Başkanı ile, Birlik Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen on üyeden kurulur. Ayrıca on yedek üye seçilir.

Birlik Yönetim Kuruluna Birlik Başkanı başkanlık eder.

Seçim Dönemi

Madde 119. (Değişik: 14/11/1984-3079/2 m.) Birlik Yönetim Kurulunun görev süresi dört yıldır. Süresi dolan Birlik Yönetim Kuruluna mensup üyeler yeniden seçilebilirler.

90. maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 inci fıkraları ve 92 inci madde hükmü Birlik Yönetim Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.⁵¹

⁵⁰ Ek madde 2'ye bkz.

⁵¹ "Seçimlerin Yapılması" başlıklı ek madde 3'e bkz.

Toplantılar

Madde 120. Birlik Yönetim Kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Başkan veya Yönetim Kurulu üyelerinden birinin isteği ile kurul, acele hallerde her zaman olağan üstü toplantıya çağırılabilir.

Her toplantı sonunda, gelecek toplantının günü kararlaştırılır. Toplantı günü, üyelere çağrı mektubu ile bildirilir. Engeli olanlar, bunu en az yedi gün önce yazı ile bildirirler.

Belgeye bağlanmış yerinde bir engele dayanmaksızın üst üste üç toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır.

Birlik Yönetim Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Şu kadar ki, on veya daha az üyenin katılımıyla yapılan toplantılarda karar verilebilmesi için en az beş üyenin bir oyda birleşmesi şarttır. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Görevleri

Madde 121. Birlik Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

1. Birlik Genel Kurulunu toplantıya çağırarak ve gündem hazırlamak,
  2. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) Birliği ve mallarını yönetmek,
  3. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) İki yıllık bütçeyi hazırlayıp Genel Kurula sunmak,
  4. Birlik Genel Kurulunca alınan kararları uygulamak,
  5. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) Birlik adına gayrimenkul almak, satmak, ipotek etmek ve bu mallar üzerinde her türlü ayni haklar tesis etmek ve kaldırmak, bu hususlarda ve diğer iktisabi ve iltizami işlemlerde Birlik Başkanı'na yetki vermek,
  6. Birliğin ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,
  7. Birlik Yönetim Kurulu kararlarının özetini gösteren defterleri tutmak,
  8. (Değişik: 2/5/2001-4667/63 m.) Avukatların, aynı büroda birlikte çalışanların ve avukatlık ortaklıklarının kayıtlarını, yönetmelikte gösterilen esas ve usullere göre tutmak, avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesini hazırlamak, avukatlık ruhsatnamelerini, kimlik belgelerini ve avukatlık ortaklığı yetki belgelerini düzenlemek ve bastırmak,
  9. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) Birliğin genel durumu ile işlemleri ve çalışmalarını hakkında Birlik Genel Kuruluna rapor vermek ve çalışma ve hesaplarından dolayı ibra istemek,
  10. Kanunlarla başka bir merci veya organa verilmiş olmamak şartıyla, baroların kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak,
  11. (Değişik: 2/5/2001-4667/63 m.) Bu kanunun 31, 44, 54 ve 77 nci maddeleri ile 83 üncü maddesinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,
  12. Baro Genel Kurullarını olağanüstü toplantıya çağırarak,
  13. Avukatların ve baroların hak ve menfaatlerinin korunması için ilgili mercilere gerekli başvurmalarda bulunmak,
-

14. Avukatlık mesleğinin gelişmesine, avukatların haklarının korunmasına ve sosyal durumlarının geliştirilmesine yarayacak incelemeleri yapmak, vardığı sonuçları ve teklifleri Birlik Genel Kuruluna sunmak.

15. Avukatlık mesleği ile ilgili olarak resmi yerlerden sorulacak hususlar hakkında gerekli düşünce ve görüşleri bildirmek,

16. Avukatların meslekte ilerlemesi için kitaplıklar açmak, mesleki yayında bulunmak, avukatların hazırlayacağı eserlerin yayımına yardımcı olmak,

17. Barolar arasında çıkan anlaşmazlıkları çözümlenmek,

18. (Değişik: 2/5/2001-4667/63 m.) Mesleki dayanışmanın sağlanması ve devamlılığı için her türlü çalışmalarda bulunmak, mesleğe ve meslek mensuplarına yönelik hak ihlallerine karşı avukatlık mesleğini ve meslektaşlarını savunmak ve bu konularda her türlü yasal ve idari girişimde bulunmak,

19. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

20. (Ek: 2/5/2001-4667/63 m.; Mülgâ: 28/11/2006-5558/1 m.)

III. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Seçim ve Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma

Madde 122. Birlik Başkanı, Birlik Genel Kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından dört yıllık bir dönem için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir.

90 ıncı maddenin 2, 3 ve 6 ıncı fıkraları ile 96 ıncı maddenin 4 üncü fıkrası hükmü Birlik Başkanı hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevleri

Madde 123. Birlik Başkanını görevleri şunlardır:

1. Birliği temsil ve Birlik Yönetim Kuruluna başkanlık etmek,

2. Birlik Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek.

3. 121. maddeye göre verilecek yetki dairesinde birlik adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklenmelere girişmek, Birliğe yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,

4. Mahkeme ve resmi dairelerde birliği temsil edecek ve savunacak avukatları tayin etmek,

5. Yabancı barolar birlikleri, barolar ve hukuk kurumları ile ilişkiler kurmak ve yürütmek,

6. Meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmak ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısıyla kendisini göreve zorlayan hususları yapmak,

7. (Değişik: 22/1/1986-3256/20 m.) Birliğin çalışmaları hakkında Birlik Genel Kuruluna yazılı bir rapor vermek,

8. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

IV. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı

Kuruluşu ve Seçimi

Madde 124. Birlik Başkanlık Divanı;

1. Türkiye Barolar Birliği Başkanı,

2. Türkiye Barolar Birliği iki başkan yardımcısı,

3. Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri,

4. Türkiye Barolar Birliği Saymanından ibarettir.

Divanın başkan dışındaki üyeleri, Birlik Yönetim Kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda, bu Kurul tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir.

Birlik Başkanlık Divanı üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için, bir ay içinde yenisi seçilir.

Birlik Başkanlık Divanının Görevleri

Madde 125. Birlik Başkanlık Divanı, kanunla veya Birlik Yönetim Kurulu kararıyla kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Divan, Birlik mallarının yönetimi hakkında gerekli kararları alır ve aynı konuda, Birlik Yönetim Kurulunun isteğine göre, bu kurula yazılı veya sözlü bilgi verir.

(Ek: 2/5/2001-4667/64 m.) Gerekli hallerde baro başkanlarını görüşlerini almak üzere toplantıya çağırır.

Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcılarının Görevleri

Madde 126. Birlik Başkan Yardımcıları, Birlik Başkanı tarafından verilecek görevleri yapar ve yetkileri kullanırlar.

Birlik başkanının bulunmadığı zamanlarda veya Birlik Başkanlığı herhangi bir sebeple boşalmışsa yenisi işe başlayıncaya kadar başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi meslekteki kıdem sırasına göre başkan yardımcılarına aittir.

Birlik Başkan Yardımcılarının da yokluğunda Birlik Yönetim Kurulunun meslekte en kıdemli üyesi başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreterinin Görevleri

Madde 127. Birlik Genel Sekreteri, Birlik Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, Birliğin iç çalışmaları ile yazı işlerini yönetir, Birlik kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemin çalışmasını denetler.

Türkiye Barolar Birliği Saymanının Görevleri

Madde 128. Birlik Saymanı Birliğin mallarını Birlik Başkanlık Divanının kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir.

(Değişik: 22/1/1986-3256/21 m.) Birlik Saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kağıtları Birlik Başkanı, yokluğunda Birlik Başkan Yardımcılarından biri veya Birlik Genel Sekreteri ile birlikte imzalar.

V. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu⁵²

---

⁵² Geçici madde 16'ya bkz.

Kuruluşu

Madde 129. Birlik Disiplin Kurulu, Birlik Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen yedi üyeden kurulur. Ayrıca yedi yedek üye seçilir.

Kurul, seçimden sonraki ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan seçer.

Seçim Dönemi

Madde 130. Birlik Disiplin Kurulu üyeleri dört yıl için seçilirler. Süresi dolan üye yeniden üye seçilebilir.

90 ıncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü Birlik Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Toplantılar

Madde 131. Birlik Disiplin Kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Birlik Başkanını veya Birlik Disiplin Kurulu Başkanını yahut üyelerinden birinin isteği ile Kurul acele hallerde her zaman olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

120 nci maddenin 2 ve 3 üncü fıkraları Birlik Disiplin Kurulu hakkında da kıyasen uygulanır.

Birlik Disiplin Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve en az dört üyenin bir oyda birleşmesi ile karar verilir. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Görevi

Madde 132. Birlik Disiplin Kurulu bu kanunla verilen görevleri yapar ve yetkileri kullanır.

VI. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu

Kuruluşu ve Görevi

Madde 133. (Değişik: 22/1/1986-3256/22 m.) Birlik Genel Kurulu, Birliğin mali işlemlerini denetlemek üzere, dört yıl için kendi üyeleri arasından üç asıl ve üç yedek denetçi seçer.

Denetçiler gizli oyla seçilir. 90 ıncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ıncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır.

Birlik Denetleme Kurulunun çalışma usulü ile görev ve yetkileri yönetmelikte gösterilir.

ONUNCU KISIM

DİSİPLİN İŞLEM VE CEZALARI

Disiplin Cezalarının Uygulanacağı Haller

Madde 134. (Değişik: 2/5/2001-4667/65 m.) Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan

veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.

Disiplin Cezaları

Madde 135. Disiplin cezaları şunlardır:

1. (Değişik: 22/1/1986-3256/23 m.) Uyarma; avukatın mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin kendisine bildirilmesidir.

2. Kınama; mesleğinde ve davranışında kusurlu sayıldığı için avukata bildirilmesidir.

3. (Değişik: 22/1/1986-3256/23 m.) On bin liradan yüz elli bin liraya kadar para cezası.

4. (Değişik: 2/5/2001-4667/66 m.) İşten çıkarma, avukatın veya avukatlık ortaklığının üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere mesleki faaliyetlerinin yasaklanmasıdır.

5. Meslekten çıkarma; avukatlık ruhsatnamesinin geri alınarak avukatın adının baro levhasından silinmesi ve avukatlık unvanının kaldırılmasıdır. (Ek: 2/5/2001-4667/66 m.) Avukatlık ortaklığı için de baro avukatlık ortaklığı sicilinden silinmesidir.

Cezaların Uygulanma Şekli

Madde 136. Bu kanunun avukatların hak ve ödevleri ile ilgili altıncı kısmında yazılı esaslara uymayanlar hakkında ilk defasında en az kınama, tekrarında, davranışın ağırlığına göre, para veya işten çıkarma cezası ve 5 inci maddenin (a) bendinde yazılı bir suçtan kesin olarak hüküm giyme halinde meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Beş yıllık bir dönem içinde iki veya daha çok defa disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan avukata her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanır.

Bir defa işten çıkarılan avukat, beş yıllık dönem içinde bu kanunun altıncı kısmındaki kurallara aykırı davranışta bulunursa meslekten çıkarılır.

Savunma Hakkı

Madde 137. Avukatlar hakkında yapılacak kovuşturmalarda, isnat olunan hususun avukata açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir süre tanınması zorunludur.

Baroya Yazılmadan Önceki ve Meslekten Ayrıldıktan Sonraki Eylem ve Davranışlar

Madde 138. (Değişik: 2/5/2001-4667/67 m.) Baro levhasına kabul ve yazılmadan önceki eylem ve davranışlar, meslekten çıkarma cezasını gerektirmedikçe disiplin kovuşturmasına konu olamaz. Staj dönemi bu hükmün dışındadır.

Avukatın, avukatlıktan ayrılması, avukatlığı sırasındaki eylem ve davranışlarından dolayı disiplin kovuşturması yapılmasına engel değildir.

Kovuşturma Yetkisi ve Eksik Üyelerin Tamamlanması

Madde 139. Kovuşturmanın dayandığı şikayet veya ihbarın vaki olduğu yahut Cumhuriyet Savcısının kovuşturma isteğinde bulunduğu veya kovuşturmaya esas teşkil eden eylem veya davranışın re'sen haber alındığı tarihte avukat hangi baronun levhasında yazılı ise, disiplin kovuşturmasına karar verme ve kovuşturmayı yürütme yetkisi o baroya aittir.

Baro Başkanı, Baro Yönetim ve Disiplin Kurulu üyeleri, kendi haklarındaki kovuşturmalara ilgili görüşme ve kararlara katılamazlar.

İkinci fıkranın kapsamına giren bir durumun mevcut olması veya ret yahut istinkaf sebepleriyle başkan ve üyelerin katılmamaları yüzünden baro yönetim ve disiplin kurullarında toplantı yeter sayısı bulunamazsa, eksikler yedeklerle tamamlanır. Yedeklerin de herhangi bir sebeple görüşme veya karara katılmamaları yahut sayılarının yetişmemesi halinde, baro levhasında yazılı olup yönetim ve disiplin kurullarına seçilme yeterliği bulunan avukatlar arasından ad çekme yolu ile seçileceklerle eksikler tamamlanır.

Ceza Kovuşturmasının Disiplin Cezalarına Tesiri

Madde 140. Avukat hakkında başlamış olan ceza kovuşturması, disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel olmaz.

(Değişik: 22/1/1986-3256/24 m.) Şu kadar ki, disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş olan avukat hakkında aynı eylemlerden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış ise, avukat hakkındaki disiplin kovuşturması, ceza davasının sonuna kadar bekletilir. Bu halde Yönetim Kurulunun isteği üzerine Disiplin Kurulu, avukatın işten yasaklanmasına yer olup olmadığı hakkında 153 ve 154 üncü maddeler uyarınca bir karar vermek zorundadır.

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması sebebiyle beraat hali müstesna, beraatle sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin kovuşturması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin kovuşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar.

Disiplin Kovuşturmasının Açılması

Madde 141. Disiplin kovuşturması, Yönetim Kurulu tarafından verilen bir kararla açılır.

Yönetim Kurulu, ivedilikle ve her halde ihbar, şikayet veya istek tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermeye mecburdur.

Yönetim Kurulu, ilgilinin ihbar ve şikayeti veya Cumhuriyet Savcısının isteği üzerine yahut re'sen, disiplin kovuşturması açılmasına karar vermeye esas olacak soruşturmanın yapılması görevini kendi üyelerinden birine verebilir. Soruşturma ile görevlendirilen üye, delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin ifadelerini yeminle de alabilir; hakkında soruşturma yapılan avukatı da dinledikten veya dinlemek için verilen süre dolduktan sonra dosyayı bir raporla Yönetim Kuruluna verir. (Ek: 2/5/2001-4667/68 m.) Yönetim Kurulu, soruşturma maksadıyla her türlü adli ve idari mercilerden bilgi ve belge isteyebilir, ilgili dosyaları veya örneklerini isteyip, inceleyebilir.

Şikayet, ihbar veya istem konusu eylem veya davranış hakkında kovuşturma açılmasına yer olmadığına dair Yönetim Kurulu tarafından verilecek kararlar ilgililere ve Cumhuriyet Savcısına tebliğ olunur.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığına Dair Kararlara İtiraz

Madde 142. Baro Yönetim Kurulunun, disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde şikayetçi veya Cumhuriyet Savcısı tarafından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz olunabilir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından dosya üzerinde yapılacak inceleme sonunda şikayet, ihbar veya istem konusu incelemeye değer mahiyette görülürse, evvelki karar kaldırılarak,

disiplin kovuşturmasının açılması için dosya evvelki kararı veren baroya gönderilir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bu kararları kesindir.

Baro Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararları süresi içinde itiraz edilmezse kesinleşir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/69 m.) Birinci fıkra gereğince yapılan itiraz üzerine, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından verilen itirazın reddine dair kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

8 inci maddenin 6 ve 7 nci fıkraları hükümleri bu halde de kıyasen uygulanır.

Aynı Eylemden Dolayı Yeniden İnceleme

Madde 143. Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına dair kararın konusuna giren eylemlerden dolayı yeniden inceleme yapılabilmesi, yeni delillerin bulunmasına ve bu kararın kesinleştiği tarihten üç yıl geçmemiş olmasına bağlıdır.

Disiplin Kurulunda Duruşma

Madde 144. (Değişik: 22/1/1986-3256/25 m.)

(Değişik: 2/5/2001-4667/70 m.) Disiplin kovuşturması açılmasına karar verilen hallerde, Yönetim Kurulunun iletmesi üzerine, Disiplin Kurulu, incelemesini evrak üzerinde yapar. Disiplin Kuruluna gönderilen dosya içinde avukatın sicili de bulunur. Avukatın isteği veya Disiplin Kurulunca gerek görülmesi halinde, inceleme duruşmalı olarak yapılır.

Duruşma gizli olur.

Disiplin Kurulu incelemeyi ivedilikle ve her halde kararın kendisine gelişi tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde sonuçlandırmak zorundadır. Ceza davasının sonucunun beklenmesini gerektiren haller saklıdır.

Gıyapta Duruşma

Madde 145. Çağrıya uymayan avukatın gıyabında duruşma yapılır. Şu kadar ki, duruşmaya gelmediği takdirde duruşmanın gıyabında yapılacağıının davetiyeye yazılması şarttır.

Delillerin Gösterilmesi ve İncelenmesi

Madde 146. Disiplin Kurulu, delillerin gösterilme ve incelenme şeklini, istek veya feragatle yahut evvelce verilmiş kararlarla bağlı olmaksızın takdir ve tayin eder.

Tanık ve Bilirkişi Dinlenmesi

Madde 147. Tanık ve bilirkişinin duruşmaya çağırılması veya üyelerden biri tarafından yahut istinabe yoluyla dinlenmesi veya yazılı ifadesinin okunmasıyla yetinilmesi, Disiplin Kurulunun takdirine bağlıdır.

Ancak, bir olayın delili yalnız bir tanığın şahsi bilgisinden ibaret ise, bu tanık her halde dinlenir.

Duruşma Tutanağı

Madde 148. Duruşma tutanağı, Disiplin Kurulu Başkanını görevlendireceği bir üye veya katip tarafından tutulur.

Duruşma dışında dinlenenlere ait tutanakların duruşmada okunması zorunludur.

İstinabe Talimatının Yerine Getirilmesi

Madde 149. İstinabe yoluyla verilen talimat, baro merkezinde Disiplin Kurulu veya bu kurulun bir üyesi, diğer yerlerde o baronun Disiplin Kurulunca görevlendirilecek bir avukat tarafından yerine getirilir.

Tanık ve Bilirkişinin Çağrılması

Madde 150. (Değişik: 23/1/2008-5728/335 m.)

Tanıklar ve bilirkişiler Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağrılır.

Usulüne göre çağırılıp da hukuken geçerli bir mazereti olmaksızın gelmeyen veya kanuni bir sebep olmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimseler hakkında Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklıkla ilgili hükümleri uygulanır. Bu fıkra hükmüne göre gerekli kararları vermeye Baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hâkimi yetkilidir. Sulh ceza hâkimi bu kararları disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden verir.

Disiplin Kurulu Üyelerinin Reddi ve İstinkafı

Madde 151. Disiplin Kurulu üyeleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yazılı sebeplerle reddedilebilir ve istinkaf edebilirler.

Ret istemi, reddi istenen üyeden başkalarının katılmasıyla incelenir.

Ret ve istinkaf sebebiyle kurulun toplanamaması halinde 139 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Kararların Tebliği

Madde 152. Disiplin Kurulu kararlarının onanmış bir örneği ilgililerden başka, baronun bulunduğu il merkezindeki Cumhuriyet Savcısına da tebliğ olunur.

İşten Yasaklanma

Madde 153. Hakkında meslekten çıkarma cezasını gerektirebilecek mahiyette bir işten dolayı kovuşturma yapılmakta olan avukat Disiplin Kurulu kararıyla, tedbir mahiyetinde işten yasaklanabilir.

Kararın verilmesinden önce ilgilinin dinlenmiş veya dinlenmek üzere çağrılmış olup da belirtilen günde gelmemiş olması şarttır. (Ek: 2/5/2001-4667/71 m.) Ancak, baroya bildirdiği büro adresine tebligat yapılamayan avukatın ayrıca çağrılması ve dinlenmesi zorunlu değildir.

Disiplin Kurulu, bu karara esas olacak delillerin hangi sınır dahilinde gösterilip inceleneceğini, istekle bağlı olmaksızın, serbestçe takdir eder.

Karar, hakkında kovuşturma yapılan avukata gerekçesiyle birlikte tebliğ olunur ve bu karar verildiği tarihte yürürlüğe girer. Ancak, karara karşı Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz olunabilir. İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz. Bu husustaki itirazlar ivedilikle ve en geç bir ay içinde karara bağlanır. İtiraz yerinde görülürse karar kaldırılır.

İşten yasaklanma kararı, yargı organları ile sair mercilere Baro Başkanlığı tarafından derhal duyurulur.

İşten Yasaklanmanın Zorunlu Olduğu Haller

Madde 154. (Değişik: 8/5/1984-3003/7 m.)

(Değişik: 2/5/2001-4667/72 m.) Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya⁵³ 42 nci madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili merciiye ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.

(Değişik: 2/5/2001-4667/72 m.) Yukarıdaki fıkrada belirtilen işten yasaklanma sebeplerinin meydana gelmesinden itibaren iki ay içinde Disiplin Kurulunca haklarında işten yasaklama kararı verilmeyen avukatlar Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun doğrudan vereceği kararlarla işten yasaklanırlar.

İşten Yasaklanmanın Hükümleri

Madde 155. İşten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanamazlar. Bu hüküm avukatın eşi ile reşit olmayan çocuklarına ait işlerde uygulanmaz.

Birinci fıkrada yazılı yasağa aykırı hareket eden avukat hakkında 135 inci maddenin 4 ve 5 inci bentlerinde yazılı cezalardan biri uygulanır.

Mahkemeler, resmi daireler işten yasaklanan avukatları kabul etmemekle görevlidirler.

İşten Yasaklanma Kararının Kaldırılması

Madde 156. (Değişik: 2/5/2001-4667/73 m.) İşten yasaklanma kararı, kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmayan bir ceza verilmiş olması hallerinde kendiliğinden kalkar.

İşten yasaklanma kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olursa, Disiplin Kurulu tarafından kaldırılır.

Disiplin Kurulu Kararına Karşı İtiraz

Madde 157. Disiplin Kurulu kararlarına karşı, Cumhuriyet Savcısı ve ilgililer, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

Birlik Disiplin Kurulu, disiplin davalarını dosya üzerinde inceler. Ancak, işten veya meslekten çıkarma cezasına yahut işten yasaklanmaya dair kararların incelenmesi sırasında, ilgili avukatın isteği üzerine veya kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir.

145 ve 146 ncı maddeler, Birlik Disiplin Kurulu hakkında da uygulanır.

Birlik Disiplin Kurulunda duruşmaya raportör üyenin işi izah etmesiyle başlanır. Bu üyenin duruşmadan önce raporunu imzalayıp dosyaya koymuş bulunması gereklidir.

Raportör üyenin izahından sonra ilgili avukat ve varsa vekilleri gerekli izahlarda bulunurlar. Bunlardan itirazı yapmış olan taraf önce dinlenir. Son söz, hakkında disiplin kovuşturması yapılanındır.

Birlik Disiplin Kurulu, inceleme konusu kararın onanmasına veya kovuşturmanın derinleştirilmesi için kararın bozularak dosyanın ilgili baroya gönderilmesine karar verebileceği gibi, yeniden incelemeyi gerektirmeyen hallerde, uygun görmediği kararı kaldırarak işin esası hakkında karar verebilir veya verilmiş olan kararı düzelterek onaylayabilir.

⁵³ Bu aradaki "... veya Devletin şahsiyetine karşı cürümlerden veya rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüyeye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile hakkında kamu davası açılan..." şeklindeki cümle, Anayasa Mahkemesi'nin 1/3/1985 tarihli ve E. 1984/12, K. 1985/6 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/74 m.) Birlik Disiplin Kurulunun, itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. Şu kadar ki, uyarma, kınama ve para cezasına ilişkin kararlar kesin olup, Bakanlığın onayına tabi değildir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/74 m.) 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Delillerin Serbestçe Takdiri, Ceza Vermenin Amacı ve Cezadan Mahsup⁵⁴

Madde 158. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu ve barolar disiplin kurulları, gösterilen delilleri, soruşturma ve duruşmadan edinecekleri kaniye göre serbestçe takdir ederler.

(Değişik: 2/5/2001-4667/75 m.) Bu kurullar disiplin cezalarının verilmesinde; avukatlık onurunu, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarını ve itibarını korumak, mesleğin amaç ve gereklerine ve adalete uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak ilkelerini göz önünde tutarlar.

(Ek: 22/1/1986-3256/26 m.) İşten yasaklanan avukata süreli olarak işten çıkarma cezası verilmesi halinde, işten yasaklandığı süre cezadan mahsup edilir.

Kovuşturma ve Ceza Zamaşımı

Madde 159. Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise kovuşturma yapılamaz. Yönetim Kurulunca işe el konulmuş ise bu süre işlemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren dört buçuk yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda bir suç teşkil ediyor ve bu suç için kanun daha uzun bir zamaşımı süresi koymuş bulunuyorsa, birinci ve ikinci fıkralardaki süreler yerine bu zamaşımı süresi uygulanır.

Disiplin Kararlarının Uygulanması ve Cezaların Sicilden Silinmesi⁵⁵

Madde 160. (Değişik: 22/1/1986-3256/27 m.)

Disiplin cezalarına ait kararlar kesinleşmedikçe uygulanamaz.

Meslekten çıkarma ve işten çıkarma cezalarından başka bir disiplin cezası verilen avukatlar, uyarma, kınama ve para cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra Disiplin Kuruluna başvurarak bu disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini isteyebilirler.

İlgilinin yukarıdaki fıkrada yazılı süre içerisinde disiplin cezası almamış olması halinde, disiplin cezasının silinmesine karar verilir ve sicil dosyasındaki disiplin bölümü çıkartılarak yenisi düzenlenir.

Tanık ve Bilirkişi Gideri

⁵⁴ Bu madde başlığı, 22/1/1986 tarihli ve 3256 sayılı Kanun'un 26. maddesiyle, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵⁵ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 22/1/1986 tarihli ve 3256 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 161. Disiplin işlemleri dolayısıyla çağırılan her tanık ve bilirkişinin, kaybettiği zaman ve harcadığı mesaiye uygun bir tazminata hakkı vardır; bunlardan çağrıya uymak için yolculuk etmek zorunda olanlara yolculuk ve ikamet giderleri de verilir. Şikayetçi ve hakkında kovuşturma yapılan avukat, dinlenmesini istedikleri tanık ve bilirkişiye ait giderleri evvelden öderler.

Avukata veya üçüncü bir kişiye yükletilmeyen veya borçludan alınma imkanı kalmayan giderler baroya yüklenir.

Şikayet edenden, şikayetin mahiyeti ve yapılacak disiplin soruşturma ve kovuşturmasının genişliği göz önünde bulundurularak 10 liradan 200 liraya kadar avans alınabilir. Yapılan işlemlere, alınan avansın yetmemesi halinde, tamamlanması her zaman istenebilir. Avans ve tamamlanması istenen miktar ilgilisi tarafından ödenmedikçe işlem yapılmayabilir.

Para Cezası veya Giderlerin Tahsili

Madde 162. Para cezasına veya giderlerin ödenmesine dair olan kararlar İcra ve İflas Kanununun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir. Para cezaları baroya gelir yazılır.

İcra takibi genel hükümlere göre baro tarafından vekalet verilecek avukat eliyle yürütülür.

ON BİRİNCİ KISIM AVUKATLIK SÖZLEŞMESİ⁵⁶

Avukatlık Sözleşmesinin Kapsamı⁵⁷

Madde 163. (Değişik: 2/5/2001-4667/76 m.)

Avukatlık sözleşmesi serbestçe düzenlenir. Avukatlık sözleşmesinin belli bir hukuki yardımı ve meblağı yahut değeri kapsamı gerekir. Yazılı olmayan anlaşmalar, genel hükümlere göre ispatlanır. Yasa'ya aykırı olmayan şarta bağlı sözleşmeler geçerlidir.

Avukatlık ücret tavanını aşan sözleşmeler, bu kanunda belirtilen tavan miktarında geçerlidir. İfa edilmiş sözleşmenin geçersizliği ileri sürülemez. Yokluk halleri hariç, avukatlık sözleşmesinin bir hükmünün geçersizliği, bu sözleşmenin tümünü geçersiz kılmaz.

Avukatlık Ücreti⁵⁸

---

⁵⁶ Bu kısmın başlığı, "Avukatlık Ücreti" iken 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 76. maddesiyle, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵⁷ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵⁸ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 164. (Değişik: 2/5/2001-4667/77 m.)

Avukatlık ücreti, avukatın hukuki yardımının karşılığı olan meblağı veya değeri ifade eder.

Yüzde 25'i aşmamak üzere, dava veya hükmolunacak şeyin değeri yahut paranın belli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir.

İkinci fıkraya göre yapılacak sözleşmeler, dava konusu para dışındaki mal ve haklardan bir kısmının aynen avukata ait olacağı hükmünü taşıyamaz.

Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekalet ücreti kararlaştırılmaz. Ücretsiz dava alınması halinde, durum Baro Yönetim Kuruluna bildirilir. (Değişik: 13/1/2004-5043) Avukatlık ücretinin kararlaştırılmamış olduğu veya taraflar arasında yazılı ücret sözleşmesinin bulunmadığı yahut ücret sözleşmesinin belirgin olmadığı veya tartışmalı olduğu veya ücret sözleşmesinin ücrete ilişkin hükmünün geçersiz sayıldığı hallerde; değeri para ile ölçülebilen dava ve işlerde asgari ücret tarifelerinin altında olmamak koşuluyla ücret itirazlarını incelemeye yetkili merci tarafından davanın kazanılan bölümü için avukatın emeğine göre ilamın kesinleştiği tarihteki müddeabihin değerinin %10'u ile %20'si arasındaki bir miktar avukatlık ücreti olarak belirlenir. Değeri para ile ölçülemeyen dava ve işlerde ise avukatlık asgari ücret tarifesi uygulanır.

Dava sonunda, kararla tarife dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, hacz edilemez.

Ücret Dolayısıyla Müteselsil Sorumluluk

Madde 165. (Değişik: 2/5/2001-4667/78 m.)

İş sahibinin birden çok olması halinde bunlardan her biri, sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşmayla sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işlerde her iki taraf avukat ücretinin ödenmesi hususunda müteselsil borçlu sayılırlar.

Avukatın Hapis Hakkı ve Avukatlık Ücretinin Rüçhanlı Bulunması

Madde 166. Avukat, müvekkili tarafından verilen veya onun namına aldığı malları, parayı ve diğer her türlü kıymetleri, avukatlık ücreti ve giderin ödenmesine kadar, kendi alacağı nispetinde elinde tutabilir.

Avukat, sözleşme ile kararlaştırılan ve hakim tarafından takdir olunan ücretinden dolayı, kendi çalışması sonucunda müvekkilin muhafaza ettiği veya kazandığı mallar ve davadaki diğer taraftan ilam gereğince tahsil edilecek para yahut alınacak mallar üzerinde diğer alacaklılara nazaran rüçhan hakkını haizdir. Rüçhan hakkı, vekaletnamenin düzenlenme tarihine, vekaletname umumi ise iş sahibi adına ücret konusu işten dolayı ilk yapılan resmi başvurma tarihine göre sıra alır. (Ek: 2/5/2001-4667/79 m.) İş sahibinin iflası halinde avukatın vekalet ücreti alacağı da rüçhanlıdır. Ancak; 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü saklıdır.

Bir ilamın cebri icra yoluyla infazına girişildiğinde, icra dairesi, takip talebinde bulunan tarafın ilamda adı yazılı olan avukatına, icra emri ile aynı zamanda düzenleyeceği bir bildiriye, gideri takip talebinde bulunandan alınmak suretiyle, derhal tebliğ eder. Bu bildiri tebliğ edilmedikçe icranın sonraki safhalarına geçilemez. Avukata yapılacak tebliğin giderleri hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 59 uncu maddesi hükmü uygulanır.

Avukatın ölümü halinde, mirasçılara intikal eden avukatlık ücreti alacakları da, avukat alacakları gibi rüçhanlıdır. Şu kadar ki, üçüncü fıkrada yazılı bildirim zorunluğu bu kimseler hakkında uygulanmaz.

Anlaşmazlıkların Hakem Yoluyla Çözümü

Madde 167. (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 3/3/2004 tarihli ve E. 2003/98 , K. 2004/31 sayılı Kararı ile.)

Avukatlık Ücret Tarifesinin Hazırlanması⁵⁹

Madde 168. (Değişik: 2/5/2001-4667/81 m.)

Baronun yönetim kurulları, her yıl Eylül ayı içerisinde, yargı yerlerindeki işlemler ile diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari hadlerini gösteren birer tarife hazırlayarak Türkiye Barolar Birliğine gönderirler.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca, baro yönetim kurullarının teklifleri de göz önüne alınmak suretiyle uygulanacak tarife o yılın Ekim ayı sonuna kadar hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. (Ek: 16/6/2009-5904/35 m.) Şu kadar ki hazırlanan tarifede; genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalar ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğan her türlü davalar için avukatlık ücreti tutarı maktu olarak belirlenir. Bu tarife Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya tarife onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı tarifeyi bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu tarife, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı fıkrası hükümleri kıyasen uygulanır.

Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.

Yargı Mercilerince Karşı Tarafa Yükletilecek Avukatlık Ücretinin Miktarı

Madde 169. (Değişik: 31/10/1980-2329/2 m.)

Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz.

(Mülga: 2/5/2001-4667/82 m.)

Madde 170. (Mülga: 22/1/1986-3256/29 m.)

İşi Sonuna Kadar Takip Etme Zorunluluğu ve Başkasını Tevkil

Madde 171. (Değişik: 2/5/2001-4667/83 m.) Avukat, üzerine aldığı işi kanun hükümlerine göre ve yazılı sözleşme olmasa bile sonuna kadar takip eder.

Avukata verilen vekaletnamede başkasını tevkile yetki tanınmış ise, yazılı sözleşmede aksine açık bir hüküm olmadıkça, işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir. Vekaletnamede, bunun düzenlendiği tarihten sonra açılacak veya takip edilecek bütün dava ve işlerde vekalet ve başkasını tevkile genel şekilde yetki verilmişse, avukat, bu tarihten sonraki dava ve işlerde müvekkilinden ayrıca vekalet almaya lüzum kalmaksızın işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir.

İkinci fıkradaki hallerde, avukatın müvekkile karşı sorumluluğu devam eder. Birlikte takip ettiği veya işi tamamen devrettiği avukatların kusurlarından ve meydana getirdikleri zarardan dolayı

⁵⁹ Geçici madde 15, Asgari Ücret Tarifesi'nin hazırlanmasını düzenlemektedir.

müvekkile karşı hem şahsen hem de diğer avukatla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. Şu kadar ki, bu hüküm, 12 nci maddede yazılı bir iş sebebiyle başka bir yerde çalışmak zorunluğunda olduğu için işi tamamen başkasına devreden avukatlar hakkında uygulanmaz.

Avukat tarafından işe başka avukatlar teşrik edilmiş ise, avukat bundan dolayı ayrı bir ücret isteyemeyeceği gibi, işi birlikte takip eden avukat da müvekkilden herhangi bir ücret isteyemez. İş tamamen başka bir avukata bırakılmış ise, tevkil eden ve tevkil olunan avukatlar ücret sözleşmesindeki miktarı aşmamak şartıyla, harcadıkları mesaiye karşılık olan ücreti müvekkilden isteyebilirler. Ancak, tevkil eden avukat müvekkilden peşin ücret almışsa, harcadığı mesaiye karşılık olan miktarın fazlasını tevkil ettiği avukata ödemekle yükümlüdür.

İş Sahibinin İş Başka Bir Avukata Vermesi

Madde 172. İş sahibi, ilk anlaşmayı yaptığı avukatının yazılı muvafakatı ile başka avukatları da işin kovuşturma ve savunmasına katabilir.

İş sahibi, ilk avukatın muvafakatını kendisine tevdi veya tebliğ edilecek bir yazı ile en az bir haftalık süre vererek talep eder. Avukat bu süre içinde cevap vermemişse muvafakat etmiş sayılır.

İlk avukatın muvafakat etmemesi halinde, vekalet akdi kendiliğinden sona erer. İş sahibi, muvafakat etmeyen avukata ücretin tamamını ödemekle yükümlüdür.

İlk avukatın muvafakatı ile işin başka avukatlar tarafından da takibi halinde iş sahibi, ilk avukatın ücretinden kısıntı yapamaz. Bu halde avukatların müvekkile karşı sorumluluğu konusunda 171 inci maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Avukatlık Ücretinin Belli Bir İşe Hasredilmesi

Madde 173. Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, kararlaştırılan avukatlık ücreti yalnızca avukatın üzerine almış olduğu işin karşılığı olup, mukabil dava, bağlantı ve ilişki bulunsa bile başka dava ve icra kovuşturmaları veya her türlü hukuki yardımlar ayrı ücrete tabidir.

Avukata tevdi edilen işin yapılması veya yapıldıktan sonra sonucunun alınması için gerekli bütün vergi, resim, harç ve giderler iş sahibinin sorumluluğu altında olup, avukat tarafından ilk istekte avukata veya gerektiği yere ödenir. Bu harcamaların avukat tarafından yapılabilmesi için, yeteri kadar avansın iş sahibi tarafından verilmiş olması gerekir. Avukatın iş için yapacağı yolculuk masrafları ve bulunduğu yerden ayrılma tazminatı, anlaşma gereğince iş sahibi tarafından ayrıca ödenir. Bu giderler peşin olarak ödenmedikçe avukat yolculuğa zorlanamaz. Bu hükmün aksine sözleşme yapılabilir.

Avukatın İş Takipten Vazgeçmesi, Azli ve Ücretin Gününde Ödenmemesi

Madde 174. Üzerine aldığı işi haklı bir sebep olmaksızın takipten vazgeçen avukat hiçbir ücret isteyemez ve peşin aldığı ücreti geri vermek zorundadır.

Avukatın azli halinde ücretin tamamı verilir. Şu kadar ki, avukat kusur veya ihmalden dolayı azledilmiş ise ücretin ödenmesi gerekmez.

Anlaşmaya göre avukata peşin verilmesi gereken ücret ödenmezse, avukat işe başlamakla zorunlu değildir. Bu sebeple doğabilecek her türlü sorumluluk iş sahibinindir. Yazılı sözleşmedeki diğer ödeme şartlarının yerine getirilmemesinden dolayı avukat işi takip etmek ve sonucunu elde etmekten mahrum kalırsa sorumluluk bakımından aynı hüküm uygulanır.

İş Sahibinin Adresi

Madde 175. İş sahibinin verdiği vekaletnamede yazılı adrese avukat tarafından yapılacak her tebliğ, kendisine yapılmış sayılır. Adres değişiklikleri en geç üç gün içinde iş sahibi tarafından taahhütlü mektupla avukata bildirilir.

İş sahibinin adresine gönderilecek yazıların tebliğ edilememesinden veya adres değişikliklerinin bildirilmemesinden doğan sorumluluk iş sahibine aittir.

ON İKİNCİ KISIM

ADLİ MÜZAHERET^{60, 61}

Adli Yardımın Kapsamı⁶²

Madde 176. (Değişik: 2/5/2001-4667/84 m.)

Adli yardım, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Adli Yardım Bürosu⁶³

Madde 177. (Değişik: 2/5/2001-4667/85 m.)

Adli yardım hizmeti, baro merkezlerinde, baro yönetim kurullarınca avukatlar arasında oluşturulan Adli Yardım Bürosu tarafından yürütülür. Baro Yönetim Kurulu, ayrıca baro merkezi dışında avukat sayısı beşten çok olan her yargı çevresinde de bir avukatı Adli Yardım Bürosu temsilcisi olarak görevlendirebilir. Büro ve temsilciler, Baro Yönetim Kurulunun gözetimi altında çalışırlar.

Adli Yardım İstemi⁶⁴

Madde 178. (Değişik: 2/5/2001-4667/86 m.)

Adli yardım istemi, Adli Yardım Bürosuna veya temsilcilerine yapılır. İstek sahibi, isteminde haklı olduğunu gösterdiği delillerle kanıtlamak zorundadır.

Yardım isteminin reddi halinde, ilgisi yazı veya sözle Baro Başkanına başvurulabilir. Baro Başkanını vereceği karar kesindir.

---

⁶⁰ TBB Adli Yardım Yönetmeliği'ne bkz.

⁶¹ 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun ile 176, 177, 178, 179, 180 ve 181. maddeler, kenar başlıkları ile birlikte değiştirildiği halde "Adli Müzaheret" bölüm başlığına dokunulmadığından, metne aynı şekilde işlenmiştir.

⁶² Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁶³ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁶⁴ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Adli Yardımın Yapılışı⁶⁵

Madde 179. (Değişik: 2/5/2001-4667/87 m.)

Adli yardım isteminin kabulü halinde; büro gerekli işlemleri yapmak üzere bir veya birkaç avukatı görevlendirir. Görevlendirilen avukat, görev yazısının kendine ulaşmasıyla, avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Bu yükümlülük, ilgilinin gerekli belge ve bilgileri isteğe rağmen vermemesi veya vekaletname vermektan kaçınmasıyla sona erer.

Ayrıca görevlendirilen avukat da bu işi yapmaktan çekinmek isterse görevin kendisine bildirildiği tarihten itibaren on beş gün içinde o işin tarifede belirlenen ücretini baroya ödemek zorundadır.

Büro, görevlendirilen avukatın işi yürütmesiyle ilgili aşamaları izler.

18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlardaki adli yardıma ilişkin hükümler saklıdır.

Büronun Gelir ve Giderleri⁶⁶

Madde 180. (Değişik: 2/5/2001-4667/88 m.)

Adli yardım bürosunun gelirleri şunlardır:

a. (Değişik: 28/3/2007-5615/26 m.) İki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde ikisi ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde ikisi,

b. Baroya düşecek paylar ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlarından, il veya belediye bütçelerinden baroya yapılan yardımlar,

c. Bu amaçla yapılan her türlü bağışlar,

d. Adli yardım görevinden çekilen avukatların yatıracığı ücret,

e. Adli yardımla görevlendirilen avukatın aldığı ücretin yüzde 10 ile davadan haklı çıkan adli yardımdan yararlanan kişinin avukat ücretinden başka, yararlandığı kısmın yüzde 5'i.

Büronun giderleri şunlardır:

a. Adli yardımla görevlendirilen avukatlara gerektiğinde ödenecek ücretler,

b. Büroda görevlendirileceklere ödenecek ücretler,

c. Büro giderleri ve diğer giderler.

Adli yardım bürolarının gelir ve giderleri büro bütçesinin ayrı bölümlerinde gösterilir. Bu bölümde kalan gelir fazlasının bir sonraki yıla aynen aktarılması zorunludur.

Birinci fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak ödenek, Maliye Bakanlığınca her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Bu paralar, münhasıran adli yardım için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağıtımı ve kullanılmasına ilişkin hususlar, Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(Ek: 28/3/2007-5615/26 m.) Maliye Bakanlığınca iki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam tutarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı

⁶⁵ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁶⁶ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

tarifelere göre alınan harçların yüzde biri ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde biri; her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği adına açılan hesaba aktarılır ve zorunlu müdafî ve vekil görevlendirme ile ilgili carî giderler bu hesaptan ödenir. Bu hesap, münhasıran zorunlu müdafî ve vekil görevlendirme ile ilgili carî giderler için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağıtımını, harcanması ve bu hizmet için çalıştırılacak personele ilişkin hususlar, Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı ile Türkiye Barolar Birliği tarafından birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yıllık Çalışma Raporu ve Yönetmelik⁶⁷

Madde 181. (Değişik: 2/5/2001-4667/89 m.)

Adli yardım bürosu, çalışmalarını her yıl sonu düzenleyecekleri bir raporla Baro Yönetim Kuruluna bildirir. Raporun bir örneği baroca Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Adli yardım bürosunun kuruluşu, görevlendirilecek avukatların ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, büronun işleyişi, denetimi gibi konular Türkiye Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

ON ÜÇÜNCÜ KISIM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Yönetmelik

Madde 182. (Değişik: 2/5/2001-4667/90 m.)

Bu kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlar ile kanunun uygulanabilmesi için yönetmelikte yer alması gereken diğer konuları kapsayan yönetmelikler Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. Yönetmelikler Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşerek yürürlüğe girer. Ancak, Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı yönetmelikleri bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu yönetmelikler, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış sayılarak yürürlüğe girer, aksi halde onaylanmamış sayılır ve sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.⁶⁸

Cumhuriyet Savcılarına Yapılacak Tebligat

Madde 183. Bu kanun gereğince Cumhuriyet Savcılarında yapılacak tebligatta ilgili dosyanın da birlikte gönderilmesi şarttır.

⁶⁷ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁶⁸ 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 3'e ve "Yönetmelikler" bölümüne bkz.

Avukatlık Kıdemine Sayılacak Hizmetler

Madde 184. Dördüncü maddenin birinci fıkrasında sayılan hizmetlerden avukatlığa geçenlerin bu hizmetlerde geçen süreleri avukatlık kıdemine sayılır.

Dava Vekilleri Hakkında Uygulanacak Hüküm

Madde 185. Bu kanunun ikinci, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu kısmı ile 65 inci maddesi dışında kalan hükümleri dava vekilleri hakkında da kıyasen uygulanır.

(Mülga: 2/5/2001-4667/91 m.)

Topluluk Sigortasına Girmeleri Mutlak Şekilde Zorunlu Olanlar

Madde 186. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁶⁹

Topluluk Sigortasına Girme Zorunluğu Şarta Bağlı Olanlar

Madde 187. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁷⁰

Topluluk Sigortasına Giremeyenler

Madde 188. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁷¹

Madde 189. (Mülga: 26/2/1970-1238/6 m.)

Prim Borcunu Ödememenin Sonuçları

Madde 190. Topluluk sigortası primlerini, topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanda ödemeyen avukatın adı Baro Yönetim Kurulunun kararıyla, birikmiş prim borcunu, sözleşmedeki şartlar dairesinde ödeyinceye kadar, baro levhasından silinir ve durum ilgili yerlere bildirilir.

Topluluk sigortası primini ödememenin sonuçları, prim borçlusu avukatın şahsına münhasır olup, bu sonuçların aynı Topluluk Sigortası Sözleşmesine katılmış olan diğer sigortalılara veya baroya sirayeti hakkında bir hüküm sözleşmesiyle konulamaz. (Ek: 2/5/2001-4667/92 m.) 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 140 ıncı maddesi hükmü barolar hakkında uygulanmaz.

Tip Sözleşmenin Hazırlanması ve

Topluluk Sözleşmesine Giriş

⁶⁹ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

⁷⁰ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

⁷¹ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

Madde 191. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁷²

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 192. 3499 sayılı Avukatlık Kanunu ile ek ve tadilleri, geçici 7 inci madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, yürürlükten kaldırılmıştır.

Değiştirilen Kanun Hükümleri Hakkında

Madde 193. (Bu madde 21/12/1953 tarih ve 6207 sayılı Kanununun 1, 4 ve 5 inci maddelerinin değiştirilmesi ile ilgili olup anılan kanundaki yerlerine işlenmiştir.)

1086 Sayılı Kanunun Değiştirilen Hükümü

Madde 194. (Bu madde 18/6/1927 tarih ve 1086 sayılı Kanununun 61 inci maddesinin değiştirilmesi ile ilgili olup, anılan kanundaki yerine işlenmiştir.)

Emekliliğe Tabi Görevden Önceki Avukatlığın Kıdeme Sayılması

Madde 195. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

(Değişik: 2/5/2001-4667/93 m.) Bu kanun gereğince topluluk sigortasına girmiş olup sigortalılığı devam eden bir avukat emekliliğe tabi bir göreve veya hizmete atandığı yahut seçildiğinde, sigortalılığına esas alınan avukatlık süresinin dörtte üçü kıdeme eklenecek şekilde intibakı yapılır ve görev veya hizmet aylığı ile emeklilik keseneğine esas aylığı yükseltilir.⁷³

Madde 196-198. (Mülga: 26/2/1970-1238/6 m.)

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Görevli Avukatlar

Ek Madde 1. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.)

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli olarak avukatlık görevinde çalışanların baro levhasına yazılmaları isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar hakkında bu kanunun avukatlık mesleğine kabul ve ruhsatname verilmesine ilişkin hükümleri aynen uygulanır. Bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken baro levhasına kayıtlı avukatların yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Baroya kaydını yaptırmayan avukat, çalıştığı yer barosuna bilgi verir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca baro levhasına yazılmak istemediklerini bildiren adayların, sadece avukatlık mesleğine kabullerine ve adlarına ruhsatname düzenlenmesine karar verilerek kanunda öngörülen diğer işlemler, aynen yerine getirilir.

Birinci fıkrada sözü edilen görevlerden ayrılma halinde, avukatlık mesleğinin yapılabilmesi, baro levhasına yazılmakla mümkündür.

Bu kanunun avukatlar hakkında öngördüğü disiplin işlem ve cezaları, bu maddede sözü edilen avukatlar hakkında da avukatın sürekli görev yaptığı yer barosuna uygulanır.

⁷² 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

⁷³ Bu maddede belirtilen sigortalılığa esas avukatlık süresinin kıdeme eklenecek olan 2/3 oranı; 15/5/1975 tarihli ve 1897 sayılı Kanun'un, 657 sayılı Kanun'un 36. maddesini değiştiren 1. maddesiyle 3/4 oranına yükseltilmiş; 4667 sayılı Kanun'un 93. maddesi ile 657 sayılı Kanun'un 36. maddesine uyumlu hale getirilmiştir.

Yurt Dışında Temsil⁷⁴

Ek Madde 2. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.; Değişik: 2/5/2001-4667/94 m.)

Avukatlar, Türkiye Barolar Birliğini veya baroları temsil etmek üzere uluslararası toplantı ve kongrelere Adalet Bakanlığına bilgi vermek suretiyle katılabilirler.

Seçimlerin Yapılması

Ek Madde 3. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.)

Barolar ile Türkiye Barolar Birliğinin bu kanuna göre gizli oyla yapılacak organ seçimlerine ilişkin işlemler, aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/95 m.) Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, baro seçimleri için levhaya kayıtlı (...) ⁷⁵ avukatlar, Türkiye Barolar Birliği seçimleri için de genel kurula barolarca seçilen asıl ve yedek delegeler ile doğal delegeleri belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime verilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bitimine göre seçimlerin ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde yapılması sağlanır. Üye sayısı dört yüzü aşan barolarda görüşmeler cumartesi günü sonuçlandırılır ve seçimlere pazar günü dokuzda başlanır ve oy verme işi saat 17.00'de sona erer.

Hakim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak avukatları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Adalet dairesi ve baro ilan yerlerinde asılmak sureti ile üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Hakim, kamu görevlileri veya aday olmayan avukatlar arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan barolarda her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hakim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hakim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir.

⁷⁴ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁷⁵ Bu arada yer alan "avukatlardan genel kurula katılma hakkına sahip" ifadesi, 14/7/2004 tarihli ve 5218 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle madde metninden çıkartılmıştır.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili baro ile Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

(Değişik: 28/5/1988-3464/2 m.) Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan avukat oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin baro veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı her şekilde düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir. Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanılır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/95 m.) Hakim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama tespit etmesi halinde; bu tespite konu olan organla sınırlı olmak üzere seçimlerin iptaline karar verir. Bu takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek ilgili baroya veya Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hakime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, Türkiye Barolar Birliği ve ilgili baroların bütçelerinden karşılanır.

(Değişik: 23/1/2008-5728/336 m.) Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı görevleriyle bağlantılı olarak işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hakim ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre bu kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

Denetim

Ek Madde 4. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.)

Adalet Bakanlığı, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve mali işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir. Bu idari ve mali denetim, adalet müfettişlerince yapılır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

7 Temmuz 1969 tarihinden sonra 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesi gereğince barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden ilk tip sözleşme, bu kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliğinin yapacağı ilk toplantıyı takip eden üç ay içinde Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak görüşmelerle tespit edilir. Hazırlanan tip sözleşme, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, bir hafta içinde bütün barolara gönderilir. Topluluk sigortasına girmeye mecbur olan avukatların bağlı oldukları barolar, tip sözleşmeye göre topluluk sigortası sözleşmesi yapmak üzere tip sözleşmenin baroya gelişi tarihinden itibaren iki ay içinde Sosyal Sigortalar Kurumu'na başvururlar. Sözleşmeler, baronun başvurma tarihinden itibaren en geç üç ay içinde yürürlüğe konur.

A. Topluluk sigortasına tabi oldukları tarihe otuz yaşını geçmiş bulunan avukatlardan, elli beş yaşını doldurmakla beraber 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve;

a. Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki on yıl içinde en az iki bin gün baro levhasında kayıtlı avukat olduklarını tevsik eden,

b. Sigortalılık süresince her yıl en az ortalama iki yüz gün sigorta primi ödemiş olan,

c. En az beş yıl sigortalı bulunan avukatlara, sigortalılık süresi on beş yılı doldurmuş olanlar gibi Sosyal Sigortalar Kanununun 61 inci maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

(a) bendinde sözü geçen avukatlık süresi, avukatların sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç iki yıl içinde ilgili barolardan alınarak Sosyal Sigortalar Kurumuna verilecek belgelerle tespit edilir.

Barolar bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalı avukatların ilgili baro ve yönetim kurulu başkan ve üyelerinden zarar ve ziyan istemek hakları saklıdır.

Avukatlık süresini gösteren belgelerin gerçeğe uymadığı bir hükümle tespit edildiği takdirde gerek bunu düzenleyenler gerekse ilgili sigortalılar, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu yüzden uğrayacağı zararları yüzde 50 fazlasıyla ve kanuni faizi ile birlikte adı geçen Kurum'a ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında ayrıca ceza kovuşturması da yapılır.

B. Topluluk sigortasına tabi oldukları tarihte otuz yaşını geçmiş bulunan avukatlardan, elli yaşını doldurup, erken yaşlanmış oldukları tespit edilen ve Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayanlara (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri on beş yılı doldurmuş olanlar gibi, Sosyal Sigortalar Kanununun 61 inci maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Geçici Madde 2. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TC Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az on beş yıl olan avukatlardan;

A. (Değişik: 26/2/1970-1238/3 m.)

Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten 7 Temmuz 1969 tarihinden önce her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olanlar, kendilerine emeklilik veya malullük aylığı bağlanmamış olmak şartı ile, 7 Temmuz 1969 tarihine kadar sosyal sigortaya da tabi olmaksızın geçen fiili avukatlık sürelerinin tamamını veya bu sürenin emekliliğe esas olan eski hizmetlerinin süresi ile birlikte yirmi beş yılı doldurmaya yetecek kısmını aşağıdaki hükümlere göre borçlanabilirler.

Fiili avukatlık süresinin tamamını borçlananlar aşağıdaki (B) bendi hükümlerine göre TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler. Bunlardan TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmek istemeyenlerle fiili avukatlık süresinin bir kısmını borçlanmak suretiyle emekliliğe esas hizmet sürelerini yirmi beş yıla çıkarmış olanlara aşağıdaki hükümlere göre emekli aylığı bağlanır.

B. Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra her ne sebeple olursa olsun ayrılanlar, toplam süre otuz yılı geçmemek üzere, TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler.

(A) bendine göre borçlanabilmek için ilgilinin, listesine yazılı bulunduğu baronun topluluk sigortasına katıldığı tarihten itibaren üç ay içinde bu baro aracılığı ile TC Emekli Sandığına yazılı olarak başvurması zorunludur. Borçlanılacak miktar, ilgilinin TC Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet veya hizmette son aldığı maaş yahut ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren o memuriyet veya hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak iki veya üç yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle TC Emekli Sandığı Kanunu hükümleri dairesinde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki fiili avukatlık süresi için ödemesi gereken keseneklerin (Kurum hissesi dahil) tamamıdır. Ancak, kesenekler ve kurum hissesi ait oldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre hesaplanır.

Borçlanılan süre ile TC Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmet süreleri toplamı otuz yılı geçemez. Fiili avukatlık süresinin bu miktarı aşan kısmı için borçlanmak mümkün değildir.

Borçlanılacak miktar, ilgilinin talebine göre, TC Emekli Sandığı tarafından yapılacak tebligat üzerine en geç bir ay içinde toptan veya on yıl içinde on eşit taksitle ödenir. TC Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmetlerinden ayrılırken keseneklerini almış olanlar bunun tamamını kanuni faizi ile birlikte, borçlanılan miktarın tamamının veya ilk taksitinin ödenmesi süresi içinde sandığa iade ile yükümlüdürler. Kesenekleri süresi içinde iade etmeyenlerin bu madde hükümlerinden faydalanmaları mümkün değildir.

Borçlanan kimseler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanırlar. Emekli aylığına hak kazanabilmesi için toplam süresinin yirmi beş yıl olması yeterlidir.

Taksitle ödemede, borcun tamamını ödeyemeden ölen veya TC Emekli Sandığına göre malul olan avukatların kendilerine veya hak sahibi mirasçılarına ölüm veya maluliyeti takip eden ay başından itibaren 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük yahut dul ve yetim aylığı bağlanır. Şu kadar ki, ödenmemiş yıllık taksitlerin her biri on iki eşit parçaya bölünerek o yılın malullük veya dul ve yetim aylıklarından kesilir ve artan miktar hak sahiplerine ödenir.

Taksitle ödemede, bir taksiti zamanında ödemeyen ve TC Emekli Sandığına yapılan tebligat üzerine bir ay içinde bu borcunu yerine getiremeyenlerin borçlanma durumuna son verilir ve ödedikleri miktara tekabül eden sürenin eski memuriyet veya hizmetlerine eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kendilerine veya hak sahibi mirasçılarına emekli, malullük veya dul ve yetim aylığı bağlananlara borçlanmadan önceki fiili memuriyet veya hizmetlerin tutarı üzerinden TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre ikramiye ödenir.

(B) bendinden faydalanabilmek için ilgilinin, TC Emekli Sandığına kesenek ödediği memuriyet veya hizmetten ayrılmasını takip eden bir ay içinde Sandığa dilekçe ile başvurması ve kendisine emekli aylığı bağlanmamış veya kesenekleri iade edilmemiş olması gereklidir. (A) bendinin ikinci fıkrası delaletiyle (B) bendinden faydalananlar için bu süre borçlanma taleplerinin kabul edildiğinin Sandıkça kendilerine tebliği tarihinden başlar.

(B) bendinden faydalanmak dileği ile yapılan başvurmanın TC Emekli Sandığına kabul edildiğinin ilgiliye tebliğini takip eden aybaşından itibaren sandığa kesenek ödeme yükümlülüğü doğar. Kesenekler (Kurum hissesi dahil) her ayın ilk haftası içinde doğrudan doğruya veya TC Emekli Sandığının belirteceği bir banka aracılığı ile sandığa ödenir.

Kesenek ve kurum hissesi, ilgilinin TC Emekli Sandığına kesenek ödediği evvelki memuriyet veya hizmette son iktisap ettiği maaş veya ödeneğindeki kıdeminden başlamak üzere o memuriyet veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç sene bir terfi ediyormuşçasına yürütülecek maaş dereceleri üzerinden hesaplanır.

(B) bendi uyarınca TC Emekli Sandığı ile ilgileri devam edenlerin emekliliğe esas sürelerinin otuz yılı doldurduğu, sandıkla ilgilerinin kesilmesini yazılı olarak istedikleri, öldükleri yahut TC Emekli Sandığı Kanununa göre malul duruma girdikleri veya borçlanma hükümlerinde gösterildiği şekilde sandık tarafından verilen bir aylık süre içinde ödememekte temerrüt ettikleri takdirde bu durumların husule geldiği tarihi takip eden aybaşından itibaren sandıkla ilgileri kesilir ve toplam süreleri üzerinden kendilerine yahut hak sahibi mirasçılarına 5434 sayılı Kanun uyarınca emekli, malullük dul veya yetim aylığı bağlanır. Bu kimselere ödenecek ikramiye hakkında borçlanma ile ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeler uyarınca borçlandıkları süre ile birlikte emekliliğe esas hizmetleri tutarı on beş yıl veya daha fazla olanlar da bu maddenin (B) bendi hükmünden faydalanabilirler.

(Ek: 26/2/1970-1238/3 m.) Bu madde hükümlerinden faydalananların, (A) bendi uyarınca borçlandıkları veya (B) bendi uyarınca TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirdikleri sürelerin

tamamı, emekliliğe tabi görevden son defa ayrıldıkları maaş veya ödenekteki kıdemlerine eklenmek suretiyle bu görev veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç yılda bir terfi etmiş veya ediyormuşçasına intibakları yapılır.

(Ek: 26/2/1970-1238/3 m.) Bu maddenin 9 uncu fıkrasında TC Emekli Sandığına başvurma için konulmuş bir aylık süreyi geçirmiş olanlar, 1 Ocak 1971 tarihine kadar başvurmaları şartı ile bu madde hükümlerinden faydalanabilirler.

Geçici Madde 3. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

7 Temmuz 1969 tarihinde veya bu tarihle 1 Ocak 1971 tarihi arasında TC Emekli Sandığında iştirakçi durumunda bulunanların, emeklilik keseneği ödedikleri görev veya hizmetten önce TC Emekli Sandığı Kanununa tabi olmadan ve sosyal sigortalar kapsamına da girmeden geçirdikleri fiili avukatlık sürelerinin daha önce başka kanunlarla borçlanılan süreler ile birlikte on beş yılı geçmeyecek kısmı, 5434 sayılı Kanuna 23 Şubat 1965 gün ve 545 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile eklenen maddedeki esaslara göre borçlanmaları şartı ile emekliliğe esas hizmetlerine eklenir. Şu kadar ki, bu kimselerin adlarına borç kaydedilecek miktar borçlandırılan sürenin geçtiği tarihlerde kesilen kesenek ve karşılıklar oranına göre tespit olunur.

Bu madde hükmünden faydalanmak için, ilgilinin, 1 Nisan 1971 tarihine kadar TC Emekli Sandığına yazılı olarak başvurmaları şarttır.

Geçici Madde 4. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

7 Temmuz 1969 tarihinde veya bu tarihle 1 Ocak 1971 tarihi arasında TC Emekli Sandığında iştirakçi durumunda bulunanlardan, emekli keseneği ödedikleri görev veya hizmetten önce TC Emekli Sandığına tabi olmadan ve Sosyal Sigortalar kapsamına da girmeden avukatlık yapan ve ondan önce de emekliliğe tabi bir görev veya hizmette bulunanların TC Emekli Sandığı ile ilişkileri bulunan devreler arasındaki fiili avukatlık sürelerinin daha önce başka kanunlarla borçlanılan süreler ile birlikte on beş yılı geçmeyecek kısmı Geçici 3 üncü madde uyarınca borçlanmaları şartı ile aynı madde hükümlerine göre emekliliğe esas hizmetlerine eklenir.

Geçici 3 üncü maddenin son fıkrası hükmü bu halde de uygulanır.

Geçici Madde 5. Geçici 2, 3 ve 4 üncü maddelerin kapsamına giren avukatların bu maddeler gereğince borçlandıkları fiili avukatlık sürelerinden önce Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri de mevcutsa, sosyal sigortalar kapsamına giren hizmetler 5/1/1961 tarihli ve 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde TC Emekli Sandığındaki hizmetler (borçlanılan süreler dahil) ile birleştirilir.

Bu madde hükmünden faydalanmak isteyenlerin, TC Emekli Sandığı'na başvurularının şekli ve süresi hakkında Geçici 3 üncü madde hükmü kıyasen uygulanır.

Geçici Madde 6. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Avukatlar Yardımlaşma Sandığında üye bulunan avukatlar, levhasına yazılı oldukları baroya müracaat ederek sandıktaki kayıtların silinmesini isteyebilirler.

Yukarıdaki fıkra gereğince sandıktan kayıtları silinen avukatların sandıktaki alacaklarının, üyelik süresi ve sandık mevcuduna göre kendilerine ödenmesi şekli, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgili Baro Yönetim Kurulu tarafından hazırlanıp Baro Genel Kurulunca onaylanan bir yönetmelikle tespit edilir.⁷⁶

⁷⁶ Bu madde 10/5/2001 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Geçici Madde 7. (Mülga: 30/1/1979-2178/8 m.)

Geçici Madde 8. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce siyasal bilgiler okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanlar, bu Kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

Geçici Madde 9. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Yargıtayda hukuk mezunu başkatip olarak en az dört yıl süre ile hizmet etmiş olanlar, 3 üncü maddenin (c) bendindeki kayıttan vareste tutulurlar.

Geçici Madde 10. Ankara Baro Başkanı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde Ankara'da toplanıp Türkiye Barolar Birliği Başkanı ile Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Disiplin Kurulu ve Birlik Denetleme Kurulu üyelerini ve yedeklerini seçecek olan ilk genel kurul için delegelerini seçip göndermelerini ve toplantı yer, gün ve saatini, toplantı gününden en az bir ay önce barolara bildirir. Belirtilen günde toplantıyı açarak yerini en yaşlı delegeye bırakır.

Geçici Madde 11. 708 sayılı Kanunun 2 ve 7 inci maddelerinde ve 2573 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı mülazemet süresini 3499 sayılı Avukatlık Kanununun yürürlüğü tarihinde bitirmiş olanlar 3 üncü maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde ve 5 inci maddede gösterilen şartlara sahip oldukları takdirde baro levhasına yazılırlar.

Bu kanunun uygulanmasında Medresetulkuzat ve Nüvap Mektebi mezunları hukuk mezunu sayılır.

Geçici Madde 12. Gerek 3499 sayılı Kanun ve gerekse bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra dava vekaleti ruhsatnamesi ile 708 sayılı Kanunun 5 inci maddesine dayanılarak avukatlık ruhsatnamesi verilemez.

Ancak, hukuk fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları halde 3499 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce hakimlik veya savcılık sınıflarında, 3499 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce veya sonraki görev sürelerinin toplamı dört yılı doldurmuş olanlara 3 üncü maddenin (b) ve (c) bentlerindeki kayıtlardan vareste tutulmak şartıyla avukatlık ruhsatnamesi verilir. Sicilleri itibariyle görevlerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Geçici Madde 13. 3499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dava vekaleti ruhsatnamesine sahip olanlar, beş avukat bulunmayan yerlerde vekalet icra edebilirler. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce 3499 sayılı Kanunun (Muvakkat IV üncü) maddesi uyarınca beş avukat bulunmayan yerlerde dava vekilliği yapmakta olanların kazanılmış hakları saklıdır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/96 m.) Dava vekillerinin, mesleklerini icra edebilmeleri için, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır. Listeye yazılmak için yapılan başvuru üzerine barolar, istemin kabul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadır. Bu süre içinde karar verilmez yahut ret kararı verilir ise ilgili şahıs; karar verilmemiş ise bir aylık sürenin sonunda, istem reddedilmiş ise ret kararının tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Listeye yazılma, bu kanunun dava vekillerine tanıdığı hak ve yetkilerden faydalanmak ve yükümlere tabi olmak bakımından, baro levhasına yazılmanın sonuçlarını doğurur.

Listenin barolarca nasıl düzenleneceği, listeye yazılmak için yapılacak başvurma hakkındaki işlemler listenin mahkemelere, Cumhuriyet Savcılıklarına, icra ve iflas dairelerine ve diğer resmi mercilere bildirilme tarzı ve listeden kaydın silinmesi şekli bu Kanunun 182 nci maddesinde yazılı yönetmelikte gösterilir.

Geçici Madde 14. 3499 sayılı Kanunla ek ve değişikliklerine göre kurulmuş olan barolar, bu Kanun hükümlerine göre görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 15. 168 inci madde uyarınca hazırlanacak asgari ücret tarifesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılır ve yeni tarife yürürlüğe girinceye kadar eski tarife uygulanır.

Geçici Madde 16. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu görevine başlayıncaya kadar, avukatlık haysiyet divanındaki dosyalar, bu Kurula devredilmek üzere Ankara Baro Başkanlığınca teslim alınır.

Geçici Madde 17. Yargı mercileri, Cumhuriyet Savcılıkları, icra memurlukları nezdinde başkatiplik, zabıt katipliği, zabıt katibi muavinliği yahut icra memurluğu veya yardımcılığı görevlerinden birini en az on yıl süre ile yapmış olan kişiler, bu kanunun 3 üncü maddesi uyarınca avukatlık mesleğine kabul için aranılan tahsil, staj (...)77 dışındaki şartları haiz olurlar ve 5 inci maddede yazılı engeller kendilerinde bulunmazsa, en az üç avukat veya dava vekili olmayan bir yerde, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan listeye yazılmak şartıyla, münhasıran o yerin hukuk mahkemeleri ve icra ve iflas dairelerinde dava ve iş takip edebilirler.

Bu kişiler, münhasıran vekalet görevini yapabilecekleri yerde, listeye yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Bu zorunluluğa uymayanların adları listeden silinir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61 inci maddesinin son fıkrası gereğince vekalet görevini yapanlar, geçmiş adalet hizmetine ait şarta bakılmaksızın, birinci fıkrada, yazılı diğer şartlara sahip oldukları takdirde, o yerin bağlı bulunduğu baroca tutulan listeye yazılmak suretiyle, münhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ve icra ve iflas dairelerinde vekalet görevini yapmaya devam ederler. Ancak, listeden herhangi bir suretle adları silinenler, birinci fıkrada yazılı şartların tamamına sahip olmadıkça bir daha listeye yazılamazlar. Bu kişiler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde listeye yazılmak için başvurmak ve yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Aksi halde listeye yazılmazlar; listeye yazılmışlarsa adları listeden silinir.

(Değişik: 26/2/1970-1238/4 m.) Yukarıdaki fıkralar uyarınca vekalet görevini yapmak hakkı o yer avukat veya dava vekilleri sayısının üçü bulması halinde kendiliğinden sona erer. Sona erme tarihinden itibaren üç ay içinde, ilgili şansın aynı baro bölgesi içinde üç avukat veya dava vekili bulunmayan başka bir yere naklederek büro açması halinde, listedeki kaydı, nakledilen yer işaret edilmek suretiyle devam eder. İlgili üç aylık süre içinde başka bir baroya başvurduğu takdirde, dosyası getirilmek suretiyle başvurduğu baronun listesine kaydı yapıp ayrıldığı baronun listesinden de adı silinerek vekalet görevine devam eder. Üç aylık süre içinde aynı baro bölgesindeki başka bir yere nakil yapılarak büro açılmaması veya bu süre dolmadan başka bir baroya nakil için başvurulmaması halinde ilgilinin adı listeden silinir.

Geçici 13 üncü maddenin listeye yazılma için yapılacak başvurma ile ilgili ikinci fıkrası hükmü bu kişiler hakkında da kıyasen uygulanır.

⁷⁷ 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle bu arada yer alan "ve sınav" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Listeyle ilgili olup, geçici 13 üncü maddenin son fıkrasında gösterilen hususlar ve bu maddeye göre vekalet görevini ifa edecekler verilecek yetki belgesinin neleri ihtiva eyleyeceği 182. maddede yazılı yönetmelikte gösterilir.

Bu kanunun 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11 ve 12 nci kısmı ile 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62 ve 65 inci maddeleri dışında kalan hükümleri bu maddenin kapsamına giren kişiler hakkında da kıyasen uygulanır.

Baro giriş ve yıllık kesenekleri bu maddenin kapsamına giren kişilerden alınmaz.

(Değişik: 26/2/1970-1238/4 m.) Bu maddenin üçüncü fıkrası 7 Temmuz 1977 tarihinde yürürlükten kalkar.

Geçici Madde 18. (Ek: 26/2/1970-1238/5 m.)

Geçici 3 ve 4 üncü maddeler uyarınca borçlanılarak emekliliğe esas hizmetlerine eklenen sürelerin üçte ikisi, ilgililerin halen buldukları görevin veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç yılda bir değerlendirilmek suretiyle intibakları yapılır ve böylece görev veya hizmet aylıkları ile emeklilik keseneğine esas aylıkları yükseltilir.

Geçici Madde 19. (Ek: 1/4/1981-2442/2 m.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu Kanunun 1 inci maddesi ile Avukatlık Kanununun 14 üncü maddesine eklenen fıkrada belirtilenlerin sıkıyönetim askeri mahkemelerinde almış oldukları davalar Avukatlık Kanununun hükümleri dairesinde üç ay içinde devredilir.

Geçici Madde 20. (Ek: 25/6/2002-4765/1 m.)

10/5/2001 tarihinden önce ilk öğretim veya orta öğretimde öğretmenlik görevi ile avukatlık mesleğini birlikte yapanlar ve aynı durumda olup avukatlık stajını yapmakta olanlar hakkında 11 inci madde hükmü uygulanmaz.⁷⁸

(Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.)

Geçici Madde 21. (Ek: 13/1/2004 - 5043/7 m.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 7/2/2008 tarihli ve E. 2005/128, K. 2008/54 sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 22. (Ek: 18/2/2009 - 5838/29 m.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş baro keseneği borcunun tamamının, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ödenmesi halinde, işlemiş faiz borcu silinir. Baro keseneğinin ödenmemesine bağlı olarak yürütülen levhadan ve sicilden silme işlemleri, altı ay süreyle durdurulur.

Ek Geçici Madde 1. (Ek: 31/10/1980-2329/3 m.)

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, değiştirilen 168 inci madde hükümleri uyarınca hazırlanacak ilk tarifeler yürürlüğe girinceye kadar açılan davalar veya başlayan hukuki yardımlarla ilgili olarak değer veya miktarın bir milyar lirayı aşan bölümü için takdir edilecek nispi avukatlık ücretinin hesabında, yürürlükte olan tarifelere bakılmaksızın, binde bir oranı uygulanır.

⁷⁸ Bu madde, 25/6/2002 tarihli ve 4765 sayılı Kanun'un 2. maddesi gereğince, 10/5/2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Madde 199. (Bu madde 3/4/1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile 13/3/1929 tarihli İdari Umumiyei Vilayat Kanununa birer ek madde eklenmesi ile ilgili olup getirdiği hükümler ilgili kanunlardaki yerlerine işlenmiştir.)

Kanunun Yürürlük Tarihi

Madde 200. Bu kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Kanunu Yürüten Makam

Madde 201. Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

19/3/1969 TARİHLİ VE 1136 SAYILI KANUN'DAN SONRA YÜRÜRLÜĞE GİREN KANUNLARLA EKLENEN GEÇİCİ HÜKÜMLER

I. 22/1/1986 Tarihli ve 3256 Sayılı Kanunun Geçici Maddeleri⁷⁹

Geçici Madde 1. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca, avukatlık ve avukatlık stajıyla birleşmeyen ilköğretimde öğretmenlik görevinde bulunulması sebebine dayanılarak;

A. Yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72 nci maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasına yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair Baro Yönetim Kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde başkaca engellerinin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar ve avukatlık yapabilirler.

B. Adları staj listesinden silinmiş olanlar, başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında, başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca, avukatlık ve avukatlık stajıyla birleşmeyen diğer işlerde bulunulması sebebine dayanılarak, yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72 nci maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasında yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair Baro Yönetim Kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış olmaları ve başkaca engellerinin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar. Bu şekilde avukatlık stajı yaptıktan sonra baro levhasına yazılmış bulunanların da avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşmamaları ve başkaca engelleri bulunmaması şartıyla kayıtları silinmez. Adları staj listesinden silinenler, avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış oldukları ve başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce avukatlıkla bağdaşmayan bir işle uğraştıkları sırada avukatlık stajını yapan veya yapmakta bulunanlar hakkında;

⁷⁹ Avukatlık Kanunu madde 72'ye eklenen 2. fıkraya ve 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 1'e bkz.

- a. Cezai takibat yapılmaz,
- b. Daha önce başlamış olan takibatlar durdurulur.

Hükmolunan cezalar ceza mahkumiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere affedilmiştir.

Bu suretle cezaları bütün sonuçlarıyla affedilmiş olan avukat ve avukat stajyerleri hakkında, bu mahkumiyetlerine dayanılarak Avukatlık Kanununun, avukatlığa kabul edilmemeye ve ruhsatnameleri geri alınmak suretiyle iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmeye dair hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 2. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk baro genel kurul toplantısı, kanunun yayımını izleyen ikinci yılın Ekim ayının ilk haftası içinde yapılır.

Geçici Madde 3. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Baro Disiplin Kurulu üyesi olanlar ile baro ve Birlik Denetleme Kurulu üyesi bulunanlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, yönetim kurulu seçimlerinin yapılacağı ilk genel kurul toplantısına kadar görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 4. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce siyasal bilgiler okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanlar, bu Kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

II. 2/5/2001 Tarihli ve 4667 Sayılı Kanunun Geçici Maddeleri

Geçici Madde 1. (Mülga birinci fıkra: 28/11/2006-5558/1 m.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca, avukatlık ve avukatlık stajıyla birleşmeyen diğer işlerde bulunulması sebebine dayanılarak, yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72 nci maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasına yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair baro yönetim kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış olmaları ve başkaca engellerin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar. Bu şekilde avukatlık stajı yaptıktan sonra baro levhasına yazılmış bulunanların da avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşmamaları ve başkaca engellerinin bulunmaması şartı ile kayıtları silinmez. Adları staj listesinden silinenler, avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış oldukları ve başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde başvurmaları halinde yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce avukatlıkla bağdaşmayan bir işle uğraştıkları sırada avukatlık stajını yapan veya yapmakta bulunanlar hakkında;

- a. Cezai takibat yapılmaz,
- b. Daha önce başlamış olan takibatlar durdurulur.

Hükmolunan cezalar ceza mahkumiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere affedilmiştir.

Bu suretle cezaları bütün sonuçlarıyla affedilmiş olan avukat ve avukat stajyerleri hakkında, bu mahkumiyetlerine dayanılarak Avukatlık Kanununun avukatlığa kabul edilmemeye ve

ruhsatnameleri geri alınmak suretiyle iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmeye dair hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 2. Bu Kanunun y r rl ge girdiği tarihte kurulmuş olan barolar hakkında 77 nci maddenin bu Kanunla değişik birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 3. Bu Kanun gereğince düzenlenecek yönetmelikler, Kanunun y r rl ge girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.